

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 3. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Variant A

Školský vzdelávací program pre 3. ročník ŠZŠ

Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským (variant A)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP počet hodín	ŠkVP počet hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	8	1	9
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti			
	Rozvíjanie grafomotorických zručností			
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	1	5
	Informatika			
Človek a príroda	Vecné učenie	1	1	2
	Fyzika			
	Chémia			
	Biológia			
Človek a spoločnosť	Vlastiveda			
	Dejepis			
	Geografia			
	Občianska náuka			
Človek a hodnoty	Etická výchova			
	Náboženská výchova			
	Náboženstvo			
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	3	1	4
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		1
	Výtvarná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		2
Spolu povinná časť		20		
Voliteľné hodiny			4	
SPOLU: povinná časť + voliteľné hodiny				24

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	9 hodín týždenne, spolu 342 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovanie slovenského jazyka a literatúry žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je základom celého vzdelávania a výchovy. Zvládnutie výchovno-vzdelávacích úloh slovenského jazyka a literatúry je predpokladom na splnenie úloh ďalších vyučovacích predmetov.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry je naučiť žiakov jednoducho a zrozumiteľne sa vyjadrovať ústnou a písomnou formou spisovného jazyka, utvoriť u všetkých žiakov návyk správneho hlasného čítania, naučiť ich rozumieť prečítanému textu, z väčšiny žiakov vychovať čitateľov a poslucháčov s kladným vzťahom k literatúre.

Slovenský jazyk a literatúra spája v sebe niekoľko oblastí, ktoré sa navzájom prelínajú a špecifickým spôsobom prispievajú k plneniu cieľov výchovy: rozvíjajú zmyslovú, emocionálnu, vôľovú a rozumovú stránku osobnosti dieťaťa, spoluutvárajú charakter žiaka a spolu s ostatnými predmetmi posilňujú výchovu k vlastenectvu.

Vzdelávacie obsah slovenského jazyka a literatúry je v 3. ročníku rozdelený do oblastí:

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA:

- písanie

KOMUNIKÁCIA A SLOH:

- komunikácia, ústny prejav

ČÍTANIE A LITERATÚRA:

- technika čítania
- literárna výchova.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Slovenský jazyk a literatúra	8	1	9

Ciele:

- vytvárať zručnosť členiť krátke jazykové prejavy na vety a vety rozkladať na slová
- osvojiť si ostatné písmená abecedy
- obohacovať slovnú zásobu žiakov a viesť ich k voľbe vhodného pomenovania
- dbať na kultúru rečového prejavu žiakov

Témy a obsah predmetu

Jazyková komunikácia

Tematický celok	Obsah učiva
Písanie písmen a slabík Počet hodín: 38	Zdokonaľovanie rukopisu žiakov a nacvičovanie ostatných, dosiaľ nepreberaných písmen malej a veľkej abecedy. Nacvičovanie ostatných písmen malej a veľkej abecedy v poradí podľa postupu v čítaní.
Písanie slov Počet hodín: 76	Písanie krátkych známych slov, ktoré sa píšú tak, ako sa vyslovujú. Odpisovanie, prepisovanie a diktát krátkych známych slov. Písanie prvého slova vo vete s veľkým začiatočným písmenom, písanie vlastného mena osôb s veľkým začiatočným písmenom. Odpisovanie písaného písma. Prepisovanie tlačeného textu. Písanie slov a viet podľa diktátu.
Spolu: 114 hodín	

Čítanie a literatúra

Tematický celok	Obsah učiva
Technika čítania	
Samohlásky a spoluhlásky Počet hodín: 45	Poznávanie a nácvik ostatných písmen abecedy: f,F, g,G, ä, ch,Ch, dz,Dz, dž,Dž, w,W, x,q, dvojhlások ia, ie, iu, ô. Sslabikotvorné r,l,r',l', rozvíjanie fonetického sluchu.
Automatizácia čítania Počet hodín: 105	Poznávanie nových slabík a spájanie už s prebranými slabikami v slovách, poznávanie dvojslabičných slov ako celkov. Čítanie viet s jednoduchou skladbou a slovníkom, ktoré sú obsahom primerané schopnostiam žiakov. Čítanie s porozumením plynule po celých slovách. Jednoduché vety v krátkych textoch. Čítanie písanej abecedy. Slovné odpovede na otázky z obsahu čítaného textu napr. Kto sú Danko a Janka?
Literárna výchova	
Poézia detských autorov Počet hodín: 14	Memorovanie známych autorov detskej literatúry a tvorby: M. Ďuríčková, K. Bendová, D. Hevier, L. Podjavorinská, V. Reisel.
Predčítanie z detských časopisov Počet hodín: 10	Pestovanie návyku samostatného čítania vo voľnom čase. Spoločné čítanie z detských časopisov.
Rozprávky o deťoch a zvieratkách Počet hodín: 12	Vyvolávanie predstáv miesta a času deja. Rozlišovanie hlavnej postavy (hrdinu), osoby vystupujúce v rozprávkach M. Ďuríčková, J. Pavlovič, B. Němcová
Divadelné predstavenia Počet hodín: 4	Návšteva divadelného predstavenia – Vyvolávanie v žiakoch pocit radosti a emocionálny vzťah ku skutočnosti, v ktorej žijú, k prírode, k domovu, k rodnému kraju, k vlasti.

Ústny prejav	Nácvik vyjadrovania osobných a spoločenských skúseností v krátkych hovorených prejavoch. Vytváranie zručnosti členiť krátke jazykové prejavy na vety a vety rozkladať na slová. Obohacovanie a spresňovanie slovnej zásoby žiakov.
Počet hodín: 38	
Spolu: 228 hodín	

Proces:

Pokračujeme vo výcviku vyjadrovania osobných a spoločenských skúseností v krátkych hovorených prejavoch. Postupne nacvičujeme čítanie niektorých slov rôzneho slabikového zloženia ako celkov viazaným slabikovaním. Pri písaní v potrebnej miere spájame jazykovú a grafickú stránku písania. Nacvičujeme akustickú a optickú analýzu a syntézu slov a slabík. Vytvárame zručnosť a návyk prakticky a prehľadne usporiadať pracovné miesto a potreby na lavici pri písaní, odpisovaní a prepisovaní z knihy. Vedíme žiakov k sebakontrolu textu. Dbáme na úpravu písaného textu (umiestnenie nadpisu, tvorenie odsekov, okraje papiera).

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracované v rámci rôznych predmetov napr. výtvarná výchova
- formou vzťahu čítania literárnej výchovy k hudobnej výchove

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie slovenského jazyka je založené na komunikačno-poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)

Zmapovaním základných potrieb dieťaťa špecifikovať najfrekvencovanejšie potreby a prístup k nim obmedziť, resp. využiť ako základ vyjadrovania potrieb jednoduchou verbálnou formou (ktorá je v súlade s používanou úrovňou verbálneho vyjadrovania dieťaťa). Zmapovaním obľúbených aktivít predmetov žiaka vytvoriť podmienky k tomu, aby bol žiak nútený verbálne vyjadriť žiadosť o ne.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 190 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni a adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života a pracovného pomeru. Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka, systematicky sa uplatňuje zásada názornosti. Pri opakovaní a upevňovaní učiva sa žiaci učia využívať svoje matematické poznatky pri riešení problémov praxe predovšetkým prostredníctvom riešenia úloh, ktorých námety zodpovedajú skúsenostiam a úrovni poznania žiakov špeciálnej základnej školy i pri riešení rôznych problémov v ostatných vyučovacích predmetoch. Spojeniu vyučovania matematiky s praxou prispieva i to, že sa žiaci naučia používať rôzne pomôcky umožňujúce geometrické konštrukcie. Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať. Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného a štruktúrovaného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s mentálnym postihnutím. Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Matematika	4	1	5

Ciele:

- opakovať a prehĺbiť učivo z 2. ročníka
- vedieť sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 20
- vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy
- osvojiť si násobenie číslom 2
- vedieť rysovať úsečku pomocou pravítka a vyznačovať jej krajné body
- vedieť určiť body, ktoré ležia a neležia na danej úsečke

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Numerácia v obore 10 až 20 Počet hodín: 50	Vymenovanie radu názvov čísel. Určovanie počtu predmetov počítaním po jednej. Priradovanie skupiny predmetov k číslu. Čítanie a písanie číslic. Určovanie rádu čísel - jednotky, desiatky. Usporiadanie čísel, porovnávanie čísel. Zápis pomocou znakov =, <, >, číselná os. Riešenie jednoduchých nerovnic typu $a < 20$ postupným dosadzovaním. Riešenie jednoduchých slovných úloh na porovnávanie čísel
Sčítanie a odčítanie v obore do 20 bez prechodu základu Počet hodín: 50	Sčítanie a odčítanie v obore do 20 bez prechodu cez základ. Príklady typu: $10 + 7 = 17$ $17 - 7 = 10$ $13 + 4 = 17$ $17 - 4 = 13$ Upevňovanie sčítania a odčítania v obore do 20: upevňovanie spojov spamäti, riešenie jednoduchých slovných úloh na sčítanie a odčítanie.
Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ Počet hodín: 50	Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ. Príklady typu: $9 + 5 = 14$ $14 - 5 = 9$ Upevňovanie sčítania a odčítania v obore do 20 : upevňovanie pamäťového sčítania a odčítania, vzťahy: o n viac, o n menej, riešenie jednoduchých slovných úloh.
Úvod do násobenia v obore do 20 Počet hodín: 25	Znak . (krát). Súčin prirodzených čísel ako opakované sčítanie. Násobilka 2 – pamäťový nácvik.
Bod, úsečka Počet hodín: 15	Bod, vyznačovanie bodov, označovanie bodov veľkými tlačnými písmenami. Úsečka, krajné body úsečky. Označovanie úsečky pomocou jej krajných bodov. Vyznačovanie úsečky, rysovanie úsečky pomocou pravítka. Vyznačovanie bodov, ktoré na danej úsečke ležia, neležia.
Spolu: 190 hodín	

Proces:

K tomu, aby žiak vedel sčítať/odčítať príklady typu $15 + 4$, $19 - 5$, má vedieť rozložiť číslo na desiatky a jednotky, má vedieť sčítať/odčítať jednociferné číslo a sčítať desiatku a jednociferné číslo. Ak to žiaci zvládnu, početové výkony robia bez zápisu rozkladu.

Pri utváraní matematických poznatkov prihliadame na intelektové schopnosti žiakov a preto sa vo väčšej miere opierame o názor a o ich manipulačnú účinnosť. K zovšeobecneniam

dochádza na základe riešenia viacerých konkrétnych príkladov. Pri rozvíjaní matematickej zručnosti žiakov treba učivo precvičovať viackrát.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracované v rámci predmetov (hudobná výchova, pracovné vyučovanie, vecné učenie, slovenský jazyk a literatúra) napr. finančná gramotnosť.

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

pracovný zošit z matematiky 1. a 2. časť pre 3. ročník špeciálnych základných škôl variant A, internet

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Vecné učenie
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠKVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vecné učenie v prípravnom až 3. ročníku pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je syntézou najjednoduchších prírodovedných a spoločenskovedných poznatkov, ktoré žiaci získavajú na základe pozorovania prírodných zmien počas roka a vzťahov medzi človekom a prírodou.

Cieľom vecného učenia je dať žiakom najzákladnejšie vedomosti o prírode, spoločnosti a našej vlasti. Z tohto cieľa vyplývajú predovšetkým úlohy rozumovej výchovy. Myslenie žiakov sa rozvíja na základe zmyslového poznávania, postupne sa prechádza k jednoduchým konkrétnym myšlienkovým operáciám. Na základe zmyslového vnímania a činností s jednoduchými prírodninami alebo s ich modelmi a s vyobrazenými materiálmi sa žiaci učia chápať význam vecí, ich vlastností, vzájomné vzťahy a súvislosti medzi nimi.

V učive, usporiadanom podľa ročných období, žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom. Vo vyučovaní vecného učiva sa vytvárajú a upevňujú zdravotné a hygienické návyky žiakov. Žiaci si osvojujú základné pravidlá kultúrneho správania, utvára sa ich vzťah k spoločenskému a súkromnému vlastníctvu, uvedomujú si význam spolupráce a vedú sa k nej. Vytváraním citových väzieb k spolužiakom, ku škole, k domovu, k obci a k vlasti sa vecné učenie podieľa na mravnej výchove žiakov.

Prostredníctvom realizácie dopravnej výchovy sa utvárajú a prehlbujú základné poznatky žiakov o dopravných prostriedkoch a návyky dodržiavať ich v praktickom živote. Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke.

Témy obsahu vecného učiva sú prostriedkom hlbšieho poznávania slovenského jazyka, rozvíjania slovnej zásoby a výcviku vyjadrovania. Vecné učenie poskytuje aj námety na pracovné vyučovanie, na praktické činnosti žiakov (modelovanie, kútik živej prírody a pod.). Hlavným zdrojom poznania sú jednoduché pozorovania prírody a spoločenského diania na vychádzkach, v kútiku živej prírody, pri sledovaní a vedení kalendára prírody; jednoduché pokusy a praktické činnosti, premietanie diapozitívov a filmových slučiek. Učiteľ volí primerané špeciálno-pedagogické metódy, ktoré sa opierajú o zmyslové poznávanie žiakov. Uplatňuje sa výchova žiakov k spolupráci, ktorá sa chápe ako príprava postihnutého žiaka na život v spoločnosti a ako prostriedok socializácie žiakovej osobnosti.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Vecné učivo	1	1	2

Ciele:

- prehĺbiť a spresniť jednoduché prírodovedné a spoločenskovedné poznatky žiakov
- spresniť zručnosť žiakov orientovať sa v blízkom okolí obce
- spresniť predstavu o roku a ročných obdobiach
- poznať a vedieť pomenovať vybrané zvieratá a rastliny
- učiť sa aktívne chrániť prírodu
- oboznamovať sa s rozličnými druhmi práce dospelých
- naďalej u žiakov upevňovať hygienické návyky, najmä starostlivosť o osobnú čistotu

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Orientácia v priestore Počet hodín: 8	Širšie okolie školy: Poznávanie významných objektov v okolí školy (blízke alebo vzdialené miesto), určovanie ich polohy smerom od školy (vpravo, vľavo, blízko, ďaleko). Ústny opis cesty do školy. Osvojenie si názvov niektorých ulíc a námestí. Určenie polohy mestského, obecného úradu. Obec a jej okolie: Pozorovanie okolia obce z vyvýšeného miesta. Členitosť krajiny v okolí obce (údolie, rovina, úbočie, kopec, pohorie). Názvy miestnych tokov, rybníka, kopca. Určovanie polohy vzdialenejších miest z vyvýšeného stanoviska (bližšie, ďalej). Poznávanie názvov najbližšieho mesta, dediny. Opis cesty do susedného mesta, dediny.
Orientácia v čase Počet hodín: 8	Kalendár: Začiatok kalendárneho a školského roka. Pomenovanie dní v týždni, mesiacov a ročných období. Porovnávanie časových jednotiek – hodina, deň, týždeň, mesiac, rok. Určovanie celých hodín a polhodín. Správne určovanie časti dňa. Kalendár prírody: Celý rok žiaci pravidelne robia záznamy o počasí. Uvedomovanie si zmien počasia v priebehu ročných období. Vplyv zmien teploty počas roka na život v prírode. Pozorovanie východu a západu slnka. Určovanie svetových strán: východ, západ, sever, juh. Poznávanie fáz mesiaca (pribúdanie, spln, ubúdanie).
Príroda na jeseň Počet hodín: 6	Zber plodov v sade, v záhrade, na poli. Poznávanie rôznych druhov zeleniny. Triedenie zeleniny podľa častí, pre ktoré sa pestujú (koreň, stonka, list, plod). Poznávanie spôsobov konzervovania ovocia a zeleniny.

Domáce zvieratá Počet hodín: 6	Prehľadovanie poznatkov o domácich zvieratách – mačka, pes, králik. Poznávanie ich vzhľadu a spôsobu života. Bližšie poznávanie kravy, ovce, kozy, koňa, kury domácej, holuba domáceho. Význam chovu domácich zvierat.
Zdravie a choroba Počet hodín: 8	Upevňovanie návykov osobnej hygieny a čistoty prostredia pre zdravie. Vonkajšie časti ľudského tela, zmyslové ústroje – zrak, sluch, starostlivosť o ne. Poznávanie práce lekárov a zdravotných sestier na stredisku, v nemocnici. Pohotovostná služba, lekáreň. Pojmy: predpis a lieky. Praktické meranie teploty. Vyjadrovanie pocitovej nevoľnosti alebo bolesti. Ochrana pred nákazou. Ošetrovanie odreniny.
Príroda v zime Počet hodín: 6	Poznávanie pojmov mráz, sneh, ľad. Pozorovanie vody, snehu a ľadu za mrazu v prírode a v teplej miestnosti. Spoločné a rozdielne vlastnosti snehu a ľadu (biely, priehľadný, hladký, tvrdý, klzký, sypký, studený, teplom sa topí).
Bezpečnosť cestnej premávky Počet hodín: 10	Poznávanie základných pravidiel správania chodcov na vozovke. Poznávanie najdôležitejších dopravných značiek pre chodcov a cyklistov. Umiestnenie dopravných značiek. Poznávanie dopravných prostriedkov, ktoré sa pohybujú po zemi, vo vode a vo vzduchu.
Technika a výroba Počet hodín: 8	Stavba domu: Poznávanie pracovníkov, ktorí pracujú na stavbe domu. Poznávanie a rozlišovanie stavebných materiálov (tehly, tvárnice, panely, cement, vápno, piesok). Stroje na stavbe – miešačka, žeriav, bager, dopravný pás a akú prácu vykonávajú. Rozlišovanie rôznych druhov budov (podľa veľkosti, počtu poschodí, spôsobu stavby, účelu). Požiarnici: Oboznamovanie sa so zásadami bezpečnosti pri kúrení, varení a svietení. Príčiny požiaru, hlásenie požiaru. Práca požiarnikov. V pekárni: Poznávanie, z čoho a ako sa vyrába pečivo (múka, cesto, miesenie, kysnutie, tvarovanie, pečenie). Rozprávanie o výrobe pečiva.
Rodina a spoločnosť Počet hodín: 8	Rodina a príbuzní: Poznávanie ďalších príbuzenských vzťahov: teta, strýko, bratranec, sesternica. Vedenie žiakov k chápaniu úlohy rodiny, k úcte a vážnosti vo vzťahu k rodičom. Pracujúci: Rôzne druhy prác v poľnohospodárstve, v továrni, v obchode, na pošte, v službách, v doprave, v zdravotníctve (u obvodného lekára, u zubného lekára, v lekárni). V obchode: Poznávanie rozdielu v spôsobe nákupu v obchode s predavačmi a v samoobsluže. Nákup tovaru, zisťovanie ceny výrobku, požiadanie o tovar. Hra na obchod (meranie, váženie, platenie). Poznávanie platidiel: 1 €, 2 €, 5 €, 10 €, 20 €.

Príroda na jar a v lete	<p>Pozorovanie práce dospelých v záhrade, v sade a na poli. Pomenovanie vykonávaných činností, používaných nástrojov a strojov, vysvetľovanie ich použitia. Sadenie semien, pozorovanie ich klíčenia a rastu v kútiku živej prírody alebo na záhone. Poznanie podmienok potrebných pre správny rast rastlín (svetlo, teplo, voda). Pozorovanie kvitnutia ovocných stromov v sade, opeľovanie kvetov hmyzom. Spoznávanie lesa a lesných rastlín: ihličnaté a listnaté stromy, malinčie, jahody. Oboznamovanie sa s najbežnejšími hubami. Poznávanie niektorých jedovatých rastlín a ich plodov. Pozorovanie života zvierat na jar a v lete (stavanie hniezd pre vtákov, liahnutie mláďat).</p>
Počet hodín: 8	
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Žiaci si upevňujú návyky osobnej hygieny. Učia sa o význame osobnej hygieny a čistote prostredia pre zdravie. Udržujú čistotu prostredia a svojho odevu a obuvi. Učia sa, ako sa majú správať v zdravotnom stredisku. Ošetrujú odreniny čistením rany a priložením rýchloobväzu. Učia sa, ako sa majú správať pri čakaní na verejné dopravné prostriedky, pri nakupovaní, počas jazdy a pri vystupovaní. Riešia jednoduché dopravné situácie na cvičnej stolnej križovatke alebo dopravnom koberci.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (výtvarná výchova, pracovné vyučovanie, hudobná výchova, telesná výchova, slovenský jazyk).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

Vybrané pracovné listy z Vecného učenia pre 3.ročník ŠZŠ, internet, encyklopédie, náučná literatúra

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 152 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka, Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Pracovné vyučovanie je pre žiakov s mentálnym postihnutím najdôležitejším rehabilitačným predmetom, ktorý od najnižšieho ročníka systematicky ovplyvňuje rozvoj ich motoriky vytváraním pracovných zručností a spolupôsobí na zvýšenie ich rozumovej úrovne.

Žiaci v tomto predmete získavajú vedomosti z rôznych pracovných činností, vrátane elementárnych technických a výrobných poznatkov. Pracovné vyučovanie vytvára u žiakov kladný vzťah k práci, plní základnú prípravu pre budúce povolanie, ale aj pre potrebu praktického života v rodine a spoločnosti. V spolupráci s ostatnými predmetmi pôsobí na harmonický rozvoj žiakov.

V pracovnom vyučovaní získavajú žiaci základné vedomosti o materiáloch, nástrojoch a o pracovných postupoch. Učia sa rozoznávať druhy materiálov, ich vlastnosti, poznávať konštrukciu a funkciu nástrojov, učia sa hovoriť o tom, čo robia a s čím pracujú. Žiaci sa postupne primerane veku vedú k chápaniu vzťahov medzi materiálom, nástrojmi a spôsobmi práce. Postupne sa tak rozvíja ich technické myslenie a vyjadrovanie a technická pripravenosť.

Pracovné vyučovanie vzbudzuje u žiakov záujem o prácu, uspokojuje ich túžbu po činnosti, zameranie práce na užitočný výsledok vzbudzuje ich iniciatívu a pozitívny vzťah k práci, pestuje zmysel pre poriadok, cit pre krásu a vhodnosť materiálu, nástrojov a spôsobov práce. Pri práci si žiaci osvojujú kultúrne návyky. Systematicky poznávajú hlavné prvky organizácie, hygieny a bezpečnosti pri práci. Učia sa pracovať disciplinovane, starostlivo, hospodárne zaobchádzať s materiálom a nástrojmi.

Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov - spájať konkrétnu činnosť s poučením, prax s teóriou. Pracovné zaťaženie musí byť primerané fyzickým schopnostiam žiakov. Nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpalo, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo.

Veľmi dôležitou podmienkou je materiálne zabezpečenie pracovného vyučovania. Sú to najmä pracovne a dielne, sklad materiálu, pozemok, dostatok vyhovujúcich nástrojov, pracovných a učebných pomôcok a jednotného materiálu pre žiakov.

Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam (čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska, atď.). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie. Nevyhnutným doplnkom dielne je príručná lekárnička.

V pestovateľských prácach sa na školskom pozemku (záhrade) určí pre jednotlivé pracovné skupiny dostatočná plocha s prihliadnutím na vek a možnosti žiakov a na technickú vybavenosť školy. Na pestovateľské práce možno využiť aj kútik prírody v každej učebni.

Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebne pomôcky. Zvyčajne je to vzorový výrobok a súbor nástrojov, materiálov, potrieb a zariadení pre určitý druh práce: ďalej sú to výkresy, pracovné postupy, obrazy, ilustrácie, modely, diagramy, prírodniny, predlohy, filmy, diapozitívy a diafilmy.

Nevyhnutnou súčasťou pracovného vyučovania sú exkurzie, ktoré umožňujú žiakom už od najnižších ročníkov poznávať prácu dospelých na rozličných pracoviskách a posilňovať spojenie pracovného vyučovania so životom.

Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností žiaka osvojiť si obsah daného učiva, a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote.

V zložke sebaobslužné činnosti žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Obsahom zložky práce v domácnosti je osvojovanie si základných pracovných návykov v domácnosti, zručností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

V zložke práce v dielni si žiaci osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky.

V zložke pestovateľské práce sa žiaci učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny.

Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy tak, aby bola zachovaná časová dotácia predmetu pracovné vyučovanie podľa učebného plánu.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Pracovné vyučovanie	3	1	4

Ciele:

- upevňovať zručnosti získané z predchádzajúcich ročníkov
- udržiavať poriadok na pracovnom stole
- zvládnuť základy jednoduchého pracovného postupu
- rešpektovať požiadavky a bezpečnosti práce

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Sebaobslužné činnosti Počet hodín: 10	Osobná hygiena. Prehlbovanie zdravotných a hygienických návykov. Oboznamovanie sa s významom otužovania, vhodné obliekanie podľa ročných období.
Práce v domácnosti Počet hodín: 30	Umývanie ovocia a zeleniny pred použitím. Balenie jedla na desiatu. Hygiena v domácnosti. Umývanie, utieranie a odkladanie riadu. Čistenie kovových častí nábytku a bytového zariadenia. Príprava pokrmov: Nákup najzákladnejších potravín. Nalievanie mlieka do hrnčeka. Umývanie zemiakov. Šitie: Odmeranie nite. Navliekanie do ihly i bez neho, robenie uzla. Šitie predným stehom na pase kartónu, látky, s vyznačenými bodmi a spojnicami. Obnitkováčací steh. Porovnávanie vlastností tkaniny a papiera.
Práce v dielni Počet hodín: 82	Práce s drobným materiálom: Zdokonaľovanie praktických činností z predchádzajúcich ročníkov. Využívanie drievka, handričky, škatuľky, korok, bužírku, papier, špagáty, vyfúkané vajíčka na výrobu hračiek, ozdôb a darčiekov. Navliekanie, skladanie mozaiky, práca s plodmi a prírodným materiálom. Modelovanie: Miesenie, valkanie, stláčanie, pridávanie, odoberanie, ohýbanie, delenie na časti, sušenie, varenie modelovacieho materiálu, používanie formičiek. Poznávanie vlastností rozličných materiálov, porovnávanie rozdielov medzi nimi. Výroba drobných úžitkových predmetov. Montážne a demontážne práce: Zostavovanie jednoduchých modelov z konštrukčnej stavebnice vyrobenej z plastu (spájanie súčiastky pomocou matíc a skrutiek, rôznych typov pásikov, spojovacích dosiek) a z kartónových stavebnicových častí (rozlišovanie modelov). Vytváranie priestorových modelov (vozík, nábytok, veža a iné). Oboznámenie sa s jednotlivými súčasťami stavebnice a s predlohami. Práce s papierom a kartónom: Vytrhávanie podľa jednoduchého predkresleného vzoru. Nalepovanie vytrhávaných obrazcov. Vystrihovovanie podľa predkresleného jednoduchého vzoru, nalepovanie vystrihovaných obrazcov. Zostavovanie viacfarebných vzorov. Používanie lepiaceho papiera. Natieranie papiera lepidlom a nalepovanie. Prekladanie, skladanie, stláčanie, strihanie, rezanie a meranie papiera a tenkého kartónu /obal na knihy, záložka, hračky, pohárik, lastovička, vrtuľka, lietadlo, maska na karneval, ozdoby/.

Pestovateľské práce	Ošetrovanie izbových rastlín: Opakovanie a prehľbovanie činnosti z predchádzajúcich ročníkov. Presádzanie izbových rastlín. Rozmnožovanie rastlín stonkovými a lístkovými odrezkami. Zisťovanie podmienok pre život rastlín, porovnávaním / voda, svetlo, vzduch, teplo, pôda/. Práca s klíčidlom /hrach, obilie, zemiaky/. Pestovanie trvaliek /pivónie, králiky, nevädze/, ich kyprenie, pletie, polievanie. Zbieranie liečivých rastlín podľa miestnych podmienok /správne trhanie, sušenie, uskladňovanie/. Pestovanie šalátu: sejba do debničiek, sadenie, ošetrovanie počas vegetácie, zber. Pestovanie hrachu, reďkovky a fazule.
Počet hodín: 30	
Spolu: 152 hodín	

Proces:

Snažíme sa o zdokonaľovanie praktických činnosti, ktoré si osvojili v predchádzajúcich ročníkoch. Zameriavame sa na kombináciu rozličného materiálu, sledovanie správneho pomeru, veľkosti a ladenia farieb.

Žiaci sa učia používať správne názvy nástrojov a stavebnice. V praktických činnostiach sa oboznamujú s vlastnosťami papiera a kartónu, hrúbkou, akosťou povrchu, pevnosťou, pružnosťou, vplyvom vody, nasiakavosťou. Porovnávajú rôzne druhy papiera a zostavujú si z nich zbierku.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci môžu pomocou rôznych aplikácií precvičovať učivo zo slovenského jazyka, z matematiky a z výtvarnej výchovy.

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní pracovného vyučovania je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné /motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie/,
- expozičné /slovné metódy – rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia, metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov – demonštračné, manipulácia s predmetmi/,
- metódy samostatnej práce /práca s maketou/.

Z organizačných foriem viac využívať samostatnú prácu ako aj prácu v skupinách.

Učebné zdroje:

Stavebnice, školský pozemok, detské maľovanky, detská literatúra, encyklopédie, časopisy, makety, vzorové predmety, prírodniny.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka, Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Hudobná výchova ako jeden z esteticko-výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia. Ciele hudobnej výchovy špeciálnej základnej školy sú podmienené špecifickosťou úloh školy, spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia. Cieľom hudobnej výchovy špeciálnej základnej školy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať ich postihnutie, hudobné schopnosti a zručnosti. Predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu. Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v prítlačivo motivovaných hudobných činnostiach - speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových. Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne. Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi. Skladby na počúvanie sú vybrané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie. Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionalitu, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Hudobná výchova	1	0	1

Ciele:

- prehĺbiť základné hudobné návyky, ktoré žiaci získali v predchádzajúcich ročníkoch
- osvojiť si ďalšie piesne zborovým a skupinovým spevom
- prehĺbiť sluchové vnímanie a obohatiť citový život žiakov
- podporovať spontánnu detskú kreativitu

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Piesne na spev žiakov Počet hodín: 15	Gúľalo sa, gúľalo (ľudová); Pradú ženičky (ľudová); A tam hore na komíne (ľudová); Malí muzikanti (E. Hula); Padaj sniežik, padaj (O. Francisci); Semafor (O. Francisci); Ej, chlapani, šuhajci (ľudová); Tancuj, tancuj (ľudová); Konvalinka (J. Matuška); Keď slniečko jasne svieti (E. Hula); Keď sa tá sýkorka vydávala (ľudová); Povedz biela holubička (A. Čobej); Na dvore býva sliepočka naša (J. Matuška) Osvojovanie ďalších piesní zborovým a skupinovým spevom.
Piesne na počúvanie Počet hodín: 10	Náš orchester (O. Vygotskij); Letia sane (J. Matuška); Beliže mi, beli (J. Cikker), Mamička (Z. Macháček); Kúpil si pes; Pradie mačka (I. Dibák); Pomôžte mi dobré deti (A. Čobej); Lietala si lastovička (ľudová). Práca v skupine pri vytváraní inštrumentálnych sprievodov, výber najvhodnejšieho sprievodu (dvojtónového).
Počúvanie skladieb Počet hodín: 7	Zajačik; Hracie hodiny (T. Frešo); Medveď Mišo (J. Dlouhý); Let čmeliaka (N. Rimskij-Korsakov); Hymna
Hudobno-pohybové hry Počet hodín: 6	Ty a ja (K. Ondrejka – A. Biľová); Má milá má trnku (ľudová); Šli dievčence vence viť (ľudová); Fúka vetrík (H. Šimoneková); Javorová brána (ľudová)
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Žiakov vedieme slovom, melódiou a rytmom k jednoduchému samostatnému prejavu vo všetkých zložkách hudobnej výchovy. Pomáhame im a spolupracujeme s nimi podľa ich schopností a celkového charakteru triedy tak, aby hudba a spev v nich vyvolávali radosť, kladné emócie a snahu uplatniť svoje schopnosti.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (výtvarná výchova, pracovné vyučovanie, vecné učenie, telesná výchova, slovenský jazyk, matematika).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

Knihy s detskou, ľudovou piesňou, riekankami a hudobno-pohybovými hrami.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy je využiť esteticko-výchovný charakter predmetu, čo znamená prebúdanie a formovanie estetického vzťahu žiaka s mentálnym postihnutím ku skutočnosti prostredníctvom výtvarných aktivít a výtvarného umenia.

Estetické zážitky a tvorivé činnosti prispievajú k postupnému zlepšovaniu psychomotorického stavu žiakov, k vyrovnávaniu ich disharmonického rozvoja a celkovej rehabilitácii umožňujúcej úspešné zaradenie do praktického života.

Výtvarná výchova vzhľadom na jej rozmanité možnosti pôsobenia na motoriku a psychiku žiakov s mentálnym postihnutím je v špeciálnej základnej škole nezastupiteľná. Má široký záber medzipredmetových vzťahov, v rozvoji citovej výchovy a veľkou mierou prispieva k celkovej rehabilitácii žiakov.

Cieľom výtvarnej výchovy vo vyšších ročníkoch špeciálnej základnej školy je i naďalej viesť žiakov k vytváraniu správneho vzťahu k prírodnej a umeleckej kráse, k výchove vkusu a k rozvoju už osvojených základných výtvarných zručností. V procese vyučovania výtvarnej výchovy je potrebné neustále brať do úvahy nielen výtvarnú typológiu detí, ale hlavne druh a stupeň postihnutia s prihliadnutím na individuálne možnosti každého žiaka.

Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Výtvarná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať detskú predstavivosť dejovými a figurálnymi námetmi zo života detí
- rozvíjať zmysel pre vystihnutie proporčných vzťahov
- rozvíjať elementárny zmysel pre priestor
- rozvíjať zmysel pre krásu prírody a vzťah k životnému prostrediu

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
<p>Výtvarné osvojovanie skutočností</p> <p>Počet hodín: 12</p>	<p><u>Tematické práce:</u> námety zo života detí na základe vlastných zážitkov a rozprávania. Dejové a figurálne námety, nadväzujúce na úlohy predchádzajúcich ročníkov smerujú k rozvoju detskej predstavivosti. Približné vystihnutie proporčných vzťahov. Výtvarné rozprávanie.</p> <p><u>Zobrazovanie prírodných a umelých foriem:</u> Vyhľadávanie a výtvarné dotváranie prírodných materiálov na základe fantázie – reliéfne (odtlačky alebo odlievanie do sadry) alebo voľné útvary – napr. strašiak v poli a podobne formou kolektívnych aj samostatných prác). Veci, ktoré slúžia človeku. Objavovanie a pozorovanie tvarov, vecí z hľadiska ich úžitku a materiálu. Pokusy o kresbové a farebné vyjadrovanie tvarovo aj farebne výrazných predmetov (detské hračky, žehlička, visiaci zámok a iné).</p>
<p>Výtvarné hry a dekoratívne činnosti</p> <p>Počet hodín: 22</p>	<p><u>Hry s farbou:</u> Rozpíjanie, zapúšťanie do mokrého podkladu, napr. krajina, obloha. Hra s náhodou, ktorú možno výtvarne využiť – dotváranie farebnej škvrny na základe predstáv a podobne. Kontrast svetlých a tmavých farieb ako výrazový prostriedok na vystihnutie nálady (kontrast svetlej a tmavej krajiny a naopak). Poznávanie výrazových vlastností svetlej a tmavej plochy. Rozdelenie rozlične širokých svetlých a tmavých pásov (napr. vzory na textil) rozširovaním a narastaním, nie vyplňovaním.</p> <p><u>Priestorové vytváranie:</u> Rozvíjanie elementárneho zmyslu pre priestor. Modelovanie jednoduchej skutočnosti a vyjadrovanie predstáv na základe fantázie (napr. rozprávkové postavy). Rozvíjanie elementárneho zmyslu pre priestor a súvislosti s poznávaním životného prostredia. Hra s vytváraním priestoru z najbližšieho okolia dieťaťa na pieskovom stole, pieskovisku (tvarovanie kopcov, údolí, koryta rieky a pod.) s využitím stavebnícových makiet domov a stromov.</p> <p><u>Dekoratívne práce:</u> Pomocou jednoduchých techník tlače (odtlačky prírodnín, zvitku papiera, vyrobených tlačidiel – zemiak, guma, pokrčený papier) rozvíjať zmysel pre rytmus a tvorivé radenie prvkov. V dekoratívnych kompozíciách môžeme využiť rôzne vystrihovačky, koláže a mozaiky.</p>
<p>Výtvarná kultúra</p> <p>Počet hodín: 4</p>	<p>Ukážky ilustrácií z kníh pre deti z predchádzajúceho ročníka rozširovať o ďalšie (V. Hložník, V. Gergeľová, J. Trnka, V. Bombová). Čo vyjadrujú farby, napr. modrá (obloha, voda), červená (oheň, ruža), zelená (tráva, les), žltá (slnko, obilie) a podobne.</p>
<p>Spolu: 38 hodín</p>	

Proces:

Pri ilustráciách kníh postupujeme od jednoduchého opisu obrázka k opisu jednotlivých postáv, k vyjadreniu priestoru (vzdialenosti). Pri plošných prácach dbáme na dôsledné pokrytie plochy. Upozorňujeme deti na možnosti vytvárania odtieňov zmenou prítlaku. Využívame možnosť terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci môžu pomocou rôznych aplikácií precvičovať učivo zo slovenského jazyka, z matematiky a z pracovného vyučovania.

Stratégia vyučovania:

Pri vyučovaní výtvarnej výchovy je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie),
- expozičné (slovné metódy – rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia, metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov – demonštračné, manipulácia s predmetmi),
- metódy samostatnej práce (práca s farbičkami, ceruzou, suchým pastelom, voskovým pastelom, vodovými a temperovými farbami, plastelínou),
- fixačné (metódy precvičovania a zdokonaľovania).

Z organizačných foriem viac využívať samostatnú prácu ako i prácu v skupinách. Počas celého roka venujeme pozornosť rozvoju jemnej a hrubej motoriky žiakov, rozvoju vnímania a v malej miere dať priestor kreativite a improvizácii žiakov.

Učebné zdroje:

Obrazový materiál, ilustrácie, pozorovanie prírody, prírodniny.

Hodnotenie:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 76 hodín ročne
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Ciele predmetu telesná a športová výchova sledujú dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov, t.j. dosiahnutie žiadaného stupňa telesnej zdatnosti, odolnosti a pohybových zručností. U žiakov sa snažíme vypestovať hygienické návyky, pozitívny vzťah k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich obmedzených možností a rešpektovaním ich výrazných individuálnych osobitostí.

Zo zdravotného hľadiska je významná kompenzačná, reedukačná a relaxačná funkcia telesnej výchovy, zameraná k zmierňovaniu alebo odstraňovaniu pohybových nedostatkov, nahradzovaniu chýbajúcich zručností inými a k zlepšovaniu celkového fyzického stavu.

Rozvíjanie pohybovej aktivity súvisí s rozvojom poznávacej činnosti, pretože v rámci telesnej výchovy zámerne pôsobíme na rozvoj psychických funkcií, ako je vnímanie a pozorovanie, pamäť, pozornosť, fantázia, myslenie a reč.

Pri zachovaní mnohostrannej funkcie vyučovacieho predmetu telesná výchova, odporúčame citlivý prístup k výkonnostnému chápaniu jeho procesu, hlavne v porovnávaní motorických a fyzických výkonov žiakov. Odporúčame podriadiť motorické, ale predovšetkým fyzické výkony, ako cieľové kategórie emocionalite, t.j. pre radosť z pohybu, spolupatričnosti.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Telesná výchova	2	0	2

Ciele:

- podporovať a sústavne rozvíjať záujem o pohybovú aktivitu
- pestovať v žiakoch hygienické návyky a kladný vzťah k pohybu, k cvičeniu a športu
- rozvíjať telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť
- uplatňovať osvojené základné povely a určené poradové cviky

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
<p>Poradové cvičenia</p> <p>Počet hodín: 6</p>	<p>Upevnenie pasívne osvojených základných povelov z nižších ročníkov.</p> <p>Nástup družstva do radu, dvojradu, zástupu a dvojstupu.</p> <p>Obraty na mieste.</p>
<p>Kondičné cvičenia</p> <p>Počet hodín: 20</p>	<p>Cvičenia s využitím behu:</p> <p>Rýchly beh do 20 m po priamej alebo slalomovej dráhe so zmenami smeru s predbiehaním a preskakovaním nízkych prekážok. Vytrvalostný beh postupne až do 12 minút podľa individuálnych možností žiakov. Beh vzad.</p> <p>Cvičenia s krátkym švihadlom:</p> <p>Opakované preskoky znožmo, jednoňož, striedavonož, so zameraním na techniku a vytrvalosť. Preťahovanie vo dvojiciach.</p> <p>Cvičenia s dlhým švihadlom: Preskoky krúžiaceho švihadla.</p> <p>Cvičenia s využitím lana: Preťahovanie družstiev i po rýchlom uchopení lana z rôznych polôh.</p> <p>Cvičenie s plnou loptou 1 – 2 kg: Nosenie, prenášanie, gúľanie a podávanie na mieste i v pohybe. Súťaživé štafety.</p> <p>Cvičenie s využitím lavičky:</p> <p>Precvičovanie osvojených pohybových zručností a ich ďalší rozvoj na doske i kladinke lavičky (sklon lavičky asi 45°).</p> <p>Dvíhanie a nosenie lavičky.</p> <p>Cvičenie na rebrinách:</p> <p>Precvičovanie osvojených pohybových zručností z nižších ročníkov. Zoskoky zo 4. priečky na pružnú podložku.</p> <p>Cvičenie s použitím debny ako prekážky:</p> <p>Vystupovanie a výskoky na debnu a zoskoky na pružnú podložku. Rýchle preskoky odrazom jednoňož medzi jednotlivými dielmi debny položenými na zemi.</p> <p>Cvičenie na rebríku:</p> <p>Vystupovanie, zostupovanie, vyliezanie a zliezanie na zvislom a šikmom rebríku.</p> <p>Šplh na tyči: Šplh s prírazom. Spúšťanie na tyči rúčkovaním.</p> <p>Jazda na bicykli: Nácvik pedálovania. Cvičenie rovnováhy.</p>
<p>Prípravné cvičenia</p> <p>Počet hodín: 10</p>	<p>Prostné cvičenia jednotlivca zamerané na rozvíjanie základnej pohybovej koordinácie a techniky pohybu v kĺboch a chrbtici.</p> <p>Prípravné cvičenia jednotlivca s náradím – s tyčou.</p>
<p>Rytmická gymnastika a tanec</p> <p>Počet hodín: 10</p>	<p>Rytmizovaná chôdza, beh s využitím priestoru a zmenami v tempe. Prísuný krok so zmenami v tempe.</p> <p>Využitie nacvičených tanečných prvkov miestnych ľudových tancov. Polkový krok.</p>
<p>Akrobacie</p>	<p>Zo stoja na lopatkách oporou v bokoch – pádom vpred skrčmo. Kotúl vpred.</p> <p>Kotúl vpred opakovane, posledný zakončený skokom prehnuto do stoja, vzpažiť.</p>

Počet hodín: 10	Kotúl vpred na zvýšenej podložke (2 diely debny). Kolíska vzad z rôznych postojov a polôh. Kotúl vzad do vzporu drepmo i opakovane.
Atletika Počet hodín: 5	Rýchly beh na 30 – 50 m s preskakovaním nízkych (20 cm) pravidelne rozostavaných prekážok. Vytrvalostný beh do 12 minút. Skok do diaľky skrčmo z rozbehu. Hod loptičkou do diaľky a na cieľ.
Základné činnosti športových hier Počet hodín: 5	Precvičovanie osvojených pohybových zručností z nižších ročníkov v zmenených, náročnejších podmienkach. Podávanie lopty na mieste i v pohybe. Dribling v pohybe pravou i ľavou rukou. Prihrávka obojruč trčením na mieste v dvojiciach alebo proti stene. Odbitie lopty obojruč o zem na mieste a prihrávka obojruč trčením v dvojiciach.
Drobné pohybové hry Počet hodín: 5	Formovanie kladných vlastností. Loptové hry zamerané na hádzanie, chytanie a hry spojené s rýchlym behom. Hry na snehu, na ľade.
Turistika Počet hodín: 5	Chôdza a beh v teréne k cieľu vzdialenému 1,5 km. Prekonávanie terénnych prekážok. Vybíhanie a zbiehanie krátkeho svahu. Preliezanie a podliezanie prekážky. Cvičenie rovnováhy na prírodných prekážkach. Dvíhanie a nosenie ľahkých predmetov. Hádzanie, vrhanie predmetu do diaľky, do výšky, na cieľ. Preťahovanie vo dvojiciach a pretláčanie v skupinách.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Žiaci si osvojujú a zdokonaľujú základy techniky pohybových činností, rozvíjajú prirodzenú pohyblivosť a obratnosť, osvojujú si estetický pohybový prejav. Vytvárame predpoklady k správne držaniu tela. Rozvíjame u žiakov rýchlosť, vytrvalosť, pohybovú silu a obratnosť. Zdokonaľujú si základné herné zručnosti s loptou.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci iných predmetov (Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, prevencia obezity...)

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania

- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využívajú všetky učebné prostriedky a telocvičné náradie, ktoré je v škole k dispozícii. Vyučovanie bude prebiehať podľa možností v triede, na školskom ihrisku, ihrisku.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 3. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Variant B

Školský vzdelávací program pre 3. ročník SZŠ

Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
s vyučovacím jazykom slovenským (variant B)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP počet hodín	ŠkVP počet hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	3		3
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	1	4
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	1	2	3
Matematika a práca s informáciami	Matematika	3	1	4
	Informatika			
Človek a príroda	Vecné učenie	2		2
Človek a hodnoty	Etická výchova			
	Náboženská výchova			
	Náboženstvo			
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4		4
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		1
	Výtvarná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		2
Spolu povinná časť		20		
Voliteľné hodiny			4	
SPOLU: povinná časť + voliteľné hodiny				24

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, 114 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra je vo výchovno-vzdelávacom procese žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia jedným z kľúčových. Prostredníctvom rozvíjania materinského jazyka v ústnej a písomnej forme u žiakov cielene budujeme zručnosti potrebné na získavanie informácií a na ich výmenu v sociálnom kontakte, čo má výrazný podiel na celkovej socializácii dieťaťa. Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra pozostáva zo zložiek čítanie a literárna výchova, písanie a sloh.

Požiadavky v súvislosti s nácvikom techniky čítania, čítania s porozumením, reprodukcie obsahu textu u žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie je možné zovšeobecniť. Nie je teda možné ani vyžadovať detailné dodržiavanie obsahu vzdelávania určeného pre jednotlivé ročníky. Je potrebné počítať s tým, že jednotliví žiaci môžu prejsť taký záujem o čítanie, že pomerne ľahko zvládnu jeho techniku a iní, napriek priaznivejšej mentálnej kapacite, nebudú postupovať očakávaným tempom. V takých prípadoch učiteľ hľadá iný spôsob práce so žiakom, pričom však dosahovanie iných cieľov, vrátane obsahu učiva, dokáže patrične odôvodniť.

Nie je záväzná učiť žiaka všetky tvary písmen veľkej a malej, tlačenej a písanej abecedy, pripúšťa sa nácvik čítania aj zápisu iba tvarov písmen veľkej tlačenej abecedy, treba však pamätať na neskorší obmedzený výber textov na čítanie - (malé tlačené písmená). V prípade, že žiak je schopný pracovať s viacerými tvarmi písma, možno mu pri preberaní každého písmena pridať aj tvar malého tlačeného, veľkého písaného a malého písaného písmena.

Pri výučbe čítania sa môže stať, že úroveň techniky čítania u žiaka presiahne úroveň jeho intelektuálneho a rečového vývinu a nebude v súlade s úrovňou chápania čítaného textu. Okrem textov na čítanie je preto potrebné takmer vždy využívať aj ilustrácie znázorňujúce kľúčové slová (osoba, zvieratá, vec, jav, činnosť, farby, výraz tváre a pod.) alebo skutočné predmety, resp. predvádzanie činností.

Pri nácviku pozornosti žiaka a tých zručností, ktoré predchádzajú učeniu čítať, ale aj pri samotnom vyučovaní čítania dbáme na to, aby sme ho upútali témami jemu blízkymi, ktorých použitie môžu slúžiť ako motivácia, resp. odmena.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Slovenský jazyk a literatúra	3	0	3

Ciele:

- vytvárať zručnosť a návyk prakticky a prehľadne si usporiadať pracovné miesto a potreby na lavici pri čítaní a písaní
- vedieť čítať dvojslabičné slová
- vedieť čítať jednoduché vety
- spresňovať správnu výslovnosť žiakov

Témy a obsah predmetu:

Tematický celok	Obsah učiva
Opakovanie učiva z 2.ročníka Počet hodín: 14	Čítanie tlačných písmen, slabík a slov vyvedených v druhom ročníku. Čítanie písaných písmen a slabík nacvičovaných v písaní v druhom ročníku.
Osvojovanie nových písmen a slabík Počet hodín: 50	Postupné osvojovanie veľkých a malých písmen: O, o, V, v, U, u, T, t, P. Čítanie otvorených slabík z osvojených písmen: va, vo, vu, pa, po, pu, op, ta, to, tu. Nácvik čítania zatvorených slabík (im, et, it, op, pil, tam, lep). Čítanie písaných písmen, slabík a slov vyvedených v treťom ročníku. Čítanie slabík v riadkoch a stĺpcoch. Vyhľadávanie slabík podľa pokynov učiteľa. Rozlišovanie dlhých a krátkych slabík.
Čítanie slov a viet Počet hodín: 50	Príprava žiakov na čítanie slov včlenením prvej, alebo poslednej hlásky do vysloveného slova. Čítanie dvojslabičných slov z otvorených slabík. Čítanie jednoduchých viet. Nacvičovanie čítania textu s porozumením. Utvrdzovanie známych dvojslabičných slov. Nácvik čítania trojslabičných slov. Čítanie jednoduchých viet s porozumením. Priradovanie viet k ilustráciám. Počúvanie a vnímanie krátkeho príbehu.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Pri všetkých písmenách postupujeme tak, že najprv vyvodíme hlásku a písmeno za pomoci riekanky a obrázkov. Pri vyvodzovaní jednotlivých hlások a písmen vytvárame vizuálnu, akustickú a artikuláciu väzbu. Pripravujeme žiakov na čítanie slov včlenením prvej alebo poslednej hlásky do vysloveného slova. Učíme žiakov rozlišovať krátke a dlhé slabiky. Učíme ich počúvať a vnímať krátky príbeh alebo rozprávku.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezoých tém - ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov
- formou vzťahu čítania literárnej výchovy k hudobnej výchove (tematické piesne a koledy)

Stratégie vyučovania:

Zmapovaním základných potrieb dieťaťa špecifikovať najfrekventovanejšie potreby a prístup k nim obmedziť, resp. využiť ako základ vyjadrovania potrieb jednoduchou verbálnou formou (ktorá je v súlade s používanou úrovňou verbálneho vyjadrovania dieťaťa). Zmapovaním obľúbených aktivít /predmetov žiaka vytvoriť podmienky k tomu, aby bol žiak nútený verbálne vyjadriť žiadosť o ne.

Vyučovacie hodiny slovenského jazyka a literatúry by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Učebné zdroje:

Učebnica pre 3. ročník, pracovné listy, časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, 152 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti (ďalej aj „RKS“) je určený pre všetkých žiakov s mentálnym postihnutím. V klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuro-psychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči.

Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru.

Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (foneticko-fonologickú, lexikálno-sémantickú, morfológicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie.

Narušená komunikačná schopnosť detí s mentálnym postihnutím má špecifickú etiológiu, symptomatológiu aj metódy intervencie. (Lechta - Matuška, 1995) U detí s mentálnym postihnutím býva zvyčajne vývin reči oneskorený alebo obmedzený.

Obsah predmetu RKS je rámcový. Postupujeme v súlade so zákonitostami vývinu reči a myslenia žiaka, rešpektujúc priebežne úroveň všetkých jeho schopností (motorika, poznávacie procesy).

Počet vyučovacích hodín v týždni je daný rámcovým učebným plánom vo vzdelávacom programe pre deti a žiakov s mentálnym postihnutím.

Pre žiakov, ktorí nie sú schopní dorozumievať sa hovorenou rečou (ich reč nie je zrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci), sa odporúča okrem predmetu RKS zaradiť aj voliteľný predmet Augmentatívna a alternatívna komunikácia. Náhradné a doplnkové komunikačné systémy potom používajú žiaci v bežnej komunikácii a na všetkých vyučovacích predmetoch.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	1	4

Ciele:

- stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii
- rozvíjať sluchovú diferenciačnú schopnosť
- rozvíjať porozumenie reči
- podporovať spontánne vyjadrovanie potrieb, pocitov a názorov žiaka
- podporovať verbálnu a neverbálnu komunikáciu žiaka
- vedieť poznávať a pomenovať veci a osoby v najbližšom okolí
- rozširovať a aktivizovať pasívnu slovnú zásobu

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Pragmatická rovina jazyka	
Porozumenie reči Počet hodín: 10	Komentovanie „tu a teraz“ - komentovaním všetkých činností a pomenovaním predmetov od poznávania skutočných predmetov a javov k obrázkom a porozumeniu pojmov. Kategorizovanie pojmov podľa daných kritérií.
Rozvíjanie expresívnej reči Počet hodín: 18	Námetové hry s hlasným komentovaním činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky (využívaním názorných skutočných predmetov, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky). Nehovoriaci žiaci komentujú s pomocou posunkov grafických znakov alebo iným náhradným komunikačným prostriedkom. Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať („zažiť ich“) a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet.
Rozhovor Počet hodín: 10	Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom. Začiatok a ukončenie rozhovoru. Odpoveď na otázku, kladenie otázok. Modelové hry, dramatizácia.
Lexikálno-sémantická rovina jazyka	
Rozvoj slovnej zásoby Počet hodín: 10	Pomenovanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov. Kategorizovanie pojmov podľa významu s názornými príkladmi a bez nich. (Pri pomenovaní zároveň ukazujeme na predmet alebo zároveň vykonávame pohyb a pod.)
Morfologicko-syntaktická rovina jazyka	
Syntaktické a morfológické	Nácvik ohýbania slov.

<p>pravidlá, rozvoj jazykového citu</p> <p>Počet hodín: 18</p>	<p>Nácvik predložkových väzieb a analógie primerane schopnostiam žiaka s pomocou, názorným a zážitkovým spôsobom.</p> <p>Maľované čítanie.</p> <p>Doplňovanie a opakovanie viet.</p> <p>Odvodzovanie slov.</p> <p>Tvorba viet a súvetí.</p> <p>Rozvoj porozumenia reči.</p>
<p>Foneticko-fonologická rovina jazyka</p>	
<p>Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti</p> <p>Počet hodín: 10</p>	<p>Hry s nerečovými zvukmi, rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), rozlišovanie intenzity a smeru prichádzajúcich zvukov.</p> <p>Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa reči. Rozlišovanie prvej hlásky v slove. Rozlišovanie dĺžky hlások a slabík.</p> <p>Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť.</p>
<p>Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)</p>	
<p>Rozprávanie</p> <p>Počet hodín: 10</p>	<p>Pozorovanie osôb a udalostí v okolí, uvažovanie o nich aj mimo ich bezprostredného vnímania.</p> <p>Jednoduché rozprávanie zážitku podľa osnovy, rozprávanie podľa obrázkov, vnímanie časovej následnosti a súvislostí udalostí. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, obrázkami.</p>
<p>Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou</p>	
<p>Rozvoj taktilného a kinestetického vnímania</p> <p>Počet hodín: 8</p>	<p>Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciačných schopností.</p> <p>Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.</p>
<p>Sluchová a zraková gnózia (vnímanie, diferenciacia, pamäť).</p> <p>Počet hodín: 10</p>	<p>Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru. Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod.</p> <p>Vnímanie a diferencovanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí, vnímanie viditeľných zmien. Cvičenia na rozvíjanie zrakovej pamäti. Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy.</p> <p>Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie, priraďovanie, zoraďovanie, triedenie – kategorizácia</p> <p>Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zraková, pracovná pamäť)</p>
<p>Priestorová orientácia a orientácia v čase</p>	<p>Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia</p> <p>Serialita (nácvik sekvencií, postupnosti)</p>

Počet hodín: 5	Intermodalita (audiovizuálny vzťah)
Rozvoj motorických schopností Počet hodín: 5	Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforhythmiky.
Rozvoj čitateľskej a pisateľskej schopnosti	Rozvíjanie schopnosti diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku) hrovou formou. Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov. Schematické znázornenie slov. Rytmizovanie riekaniek a detských pesničiek. Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava).
Počet hodín: 38	Obrázkové (maľované) čítanie.
Spolu: 152 hodín	

Proces:

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom. Témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete Slovenský jazyk a literatúra a Vecné učenie. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii.

Na vyučovaní predmetu RKS odporúčame využívať skupinovú prácu, zážitkové učenie, dramatizáciu a hry.

Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou. Odporúčame rozširovať vytváranie komunikačných situácií a okruh komunikačných partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na železničnej stanici a pod. Zameriavame sa na témy z bežného života pre použitie komunikačnej schopnosti v bežnom živote. U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci využívame augmentatívnu a alternatívnu komunikáciu (AAK). Pri príprave činností pre žiakov, ktorí majú narušenú komunikačnú schopnosť odporúčame spolupracovať s logopédom, sledovať odbornú literatúru a odporúčané internetové zdroje, prípadne možnosti ďalšieho vzdelávania v oblasti komunikácie detí a žiakov s ťažko narušenou komunikačnou schopnosťou.

Medzipredmetové vzťahy:

Využívať pri rozvíjaní komunikačnej schopnosti aj námety z rôznych oblastí života, s ktorými sa deti stretávajú a sú ich veku blízke. Tieto poznatky získavajú aj v každom predmete daného ročníka a zároveň rozvíjajú ich komunikačnú schopnosť. Vo vzťahu k predmetu vecné učenie ako aj ďalšie predmety daného ročníka využívať rozhovor, spontánne vyjadrovanie a neverbálnu komunikáciu.

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie je založené na komunikačno-poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- inscenačné metódy opakovania a precvičovania vedomostí
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Vyučovacie hodiny by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje:

Časopisy, materiálno-technické a didaktické prostriedky, internet.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie grafomotorických zručností
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety ako napr. výtvarná výchova, pracovná výchova. Pri vyučovaní rozvíjania grafomotorických zručností z hľadiska jeho obsahu v príslušnom ročníku nadväzujeme upevňovaním a rozvíjaním učiva, ktoré je stanovené pre jednotlivé zložky slovenského jazyka, najmä písania a slohu.

Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopíňať vynechané písmená, slová... Takúto pomôcku možno využiť opakovane pre toho istého žiaka alebo postupne pre viacerých žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie grafomotorických zručností	1	2	3

Ciele:

- rozvíjať jemnú motoriku a grafomotoriku
- vytvárať návyk prakticky si usporiadať potreby na lavici pri písaní
- vytvárať zručnosť písať s príslušnými pracovnými, hygienickými a estetickými návykmi
- spresňovať správny tvar písaného písmena
- vytvárať návyk správneho sedenia pri písaní

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Opakovanie naučených písmen, slabík a slov z 2. ročníka Počet hodín: 20	Správne držanie písacieho nástroja (farbička, ceruza, pero) a správne sedenie a držanie tela. Opakovanie veľkých a malých tvarov písmen : e, l, m, i. Opakovanie písania slabík: me, mi, le, li, em, im, el, il. Rozdiel medzi písmenom a slabikou.
Osvojovanie nových písmen a slabík Počet hodín: 50	Nácvik uvoľneného, plynulého pohybu. Postupný nácvik písmen a, o, p, t, v, u. Písanie slabík z osvojených a poznaných písmen jednoduchými spájacími ťahmi: va, vo, vu pa, po, pu, ap, op, up, ta, to, tu Nácvik písania veľkých písmen: A,O,M,N,I. Rozdiel medzi písmenom a slabikou.
Tvary písmen Počet hodín: 44	Dodržiavanie správneho tvaru, sklonu a veľkosti písmen. Zmenšovanie a spresňovanie tvaru písaného písmena. Písanie písmen podľa diktátu. Nácvik písania slov typu: mám, tam, sem, sám, les, pes.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Pri písaní je možné využívať rytmické riekanky, prípadne hudobný sprievod. Nacvičené prvky stále opakujeme s použitím inej motivácie a iných písacích potrieb. Zaraďujeme cvičenia na uvoľňovanie ruky, odstránenie zlého, kŕčovitého držania písacích potrieb a prílišného tlaku na podložku. Žiaci najprv každý tvar pozorujú, uvedomujú si súvislosť s návodným obrázkom a potom nacvičujú jednotlivé tvary a spoje s inými písmenami. Ak žiak nie je schopný zvládnuť písaný tvar písma, odporúčame pristúpiť k nácviku písania veľkých tlačných písmen.

Medzipredmetové vzťahy:

Pri vyučovaní rozvíjania grafomotorických zručností z hľadiska jeho obsahu v príslušnom ročníku nadväzujeme upevňovaním a rozvíjaním učiva, ktoré je stanovené pre jednotlivé zložky slovenského jazyka, najmä písania a slohu.

Formou prierezových tém - ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (výtvarná výchova, rozvíjanie sociálnych zručností, pracovné vyučovanie).

Stratégie vyučovania:

Rozvíjanie grafomotorických zručností je založené na precvičovaní jemnej motoriky rúk a jemnej motoriky prstov.

Vhodné je používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová
- metódy opakovania a precvičovania motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)

Vyučovacie hodiny rozvíjania grafomotorických zručností by mali pripraviť žiaka na zvládnutie písania.

Učebné zdroje:

D. Píšová, M. Šinská, D. Hospodárová: Bodka, čiarka, palička, poslušaj ma ručička, Pracovný zošit na písanie pre prípravný a prvý ročník základných a špeciálnych škôl,

Mgr. V. Hlinková, Mgr. P. Pravňanská: Kolotoč Pracovné listy pre prípravný a 1. ročník ZŠ pre nehovoriacich, pre nižší a stredný stupeň pomocných škôl.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 152 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Žiak získava prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka.

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôbuje individuálnym schopnostiam žiaka. Dôležitý je výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a vhodné učebné prostredie. Učivo musí byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšie. Nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Matematika	3	1	4

Ciele:

- porovnávať a triediť činnosti každodenného života, predmety, vlastnosti, podľa určitých kritérií
- osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 5
- osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel do 5
- osvojiť si základné prvky numerácie a počtové výkony s číslom 0
- osvojiť si základné geometrické predstavy

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Triedenie, porovnávanie Opakovanie z 2. ročníka	Porovnávanie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.

Počet hodín: 20	<p>Triedenie predmetov podľa vlastností, vytváranie skupín predmetov.</p> <p>Vzťahy: viac – menej, patrí – nepatrí, dlhý – krátky, pred – za, hneď pred – hneď za.</p> <p>Triedenie a porovnávanie rovinných útvarov: kruh, štvorec, trojuholník, priradovanie názvu.</p> <p>Opakovanie numerácie v obore 3.</p>
Numerácia do 5	<p>Číslica 5</p> <p>Číselný rad.</p> <p>Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov.</p> <p>Priradovanie predmetov k číslu 5.</p> <p>Čítanie a písanie číslice 5.</p> <p>Znázorňovanie čísla 5.</p> <p>Porovnávanie čísel 1, 2, 3, 4, 5. Znaky <, >, =.</p> <p>Sčítanie v obore do 5: Zápis príkladov sčítania.</p> <p>Znázorňovanie príkladov sčítania.</p> <p>Riešenie slovných príkladov na sčítanie.</p> <p>Odčítanie v obore do 5: Zápis príkladov odčítania.</p> <p>Znázorňovanie príkladov odčítania. Rozklad čísla 5.</p> <p>Riešenie slovných príkladov. Mince 1 €, 2 €.</p> <p>Bankovka 5 €.</p>
Počet hodín: 78	<p>Číslo 0. Číselný rad 0 - 5.</p> <p>Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov.</p> <p>Čítanie a písanie číslice 0.</p> <p>Porovnávanie čísel 0 - 5. Znaky <, >, =.</p> <p>Sčítanie s číslom 0: Znázorňovanie príkladov sčítania.</p> <p>Rozklad čísla v obore do 5.</p> <p>Slovné príklady na sčítanie.</p> <p>Odčítanie s číslom 0: Znázorňovanie príkladov odčítania.</p> <p>Slovné príklady na odčítania.</p> <p>Pamäťový nácvik príkladov sčítania a odčítania.</p>
Počet hodín: 54	
Spolu: 152 hodín	

Proces:

Žiaci sa učia triediť predmety, tvoriť skupinu predmetov podľa určeného znaku, zoradovať predmety podľa pokynov. Osvojujú si numeráciu a počtové výkony v obore do 5 a počtové výkony s číslom 0. Nácvik určovania počtu predmetov realizujeme počítaním po jednej. Počtové výkony sčítania a odčítania nacvičujeme oddelene a v závere každého oboru precvičujeme spoje sčítania a odčítania spoločne. Učia sa riešiť slovné príklady. Učia sa rozpoznávať a pomenovať rovinné útvary kruh, štvorec a trojuholník.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci predmetu sa prelínajú aj predmety: rozvíjanie komunikačnej schopnosti, grafomotorických zručností, vecné učenie, pracovné vyučovanie, hudobná výchova, výtvarná výchova. Prierezová téma – finančná gramotnosť.

Stratégie vyučovania:

Časová potreba a množstvo sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka. Dôležitý je výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a vhodné učebné prostredie.

Učivo musí byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšie. Nie je podstatné to, aby si žiak osvojoval čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Vyučovanie matematiky je založené na individuálnom, názornom prístupe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia, didaktické hry)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí a zručností
- metódy nadmerného zvýraznenia informácie
- metódy intenzívnej motivácie
- metódy multisenzorického sprostredkovania.

Z organizačných foriem sa sústreďíme na individuálnu prácu so žiakmi.

Učebné zdroje:

Obrázkový materiál, časopisy, technické a didaktické prostriedky, hravé počty 2 pre B variant špeciálnych základných škôl, vybrané pracovné listy z matematiky pre 2. ročník ŠZŠ.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Vecné učenie
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Cieľom predmetu je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.

Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi. Učia sa vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek spôsobom prijateľným pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa zo základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Vecné učenie	2	0	2

Ciele:

- utvrdiť si jednoduché priestorové pojmy a vzťahy
- vedieť sa orientovať v najbližšom okolí školy
- osvojenie základných pojmov súvisiacich s ročnými obdobiami a orientáciou v čase
- osvojovanie elementárnych zásad osobnej hygieny
- osvojovanie základov kultúrneho správania
- poznať niektoré ďalšie rastliny a zvieratá

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
<p>Trieda škola a okolie školy</p> <p>Počet hodín: 8</p>	<p>Upevnenie spoločenských návykov - predstavenie sa, pozdravenie, prosba a poďakovanie. Poznávanie mena a priezviska svojho učiteľa, mená spolužiakov, označenie triedy. Pomenovanie zariadenia triedy, pomenovanie školských potrieb. Rozlišovanie vyučovacej hodiny a prestávky. Osvojovanie návyku ticho si sadieť a vstávať, hlásiť sa o slovo, usporiadať si pomôcky, udržiavať poriadok v lavici. Orientácia v budove školy – umiestnenie triedy, šatne, telocvične, jedálne, toalety. Poznávanie najbližšieho okolia školy podľa miestnych podmienok.</p>
<p>Orientácia v čase</p> <p>Počet hodín: 6</p>	<p>Časové údaje deň – noc, ráno – poľudnie - večer, teraz – potom - neskôr, dnes – zajtra. Určovanie dní v týždni. Pracovné dni, voľné dni. Kalendár.</p>
<p>Príroda</p> <p>Počet hodín: 34</p>	<p>Pozorovanie zmien v prírode, zmeny počasia. Kalendár prírody. Utvrdenie základných pojmov: teplo, zima, mráz, slnko, vietor, dážď, sneh, ľad s použitím obrázkov. Pomenovanie ročných období s použitím obrázkov. Spresňovanie predstavy o ročných obdobiach.</p> <p><u>Zvieratá v prírode</u>: Pomenovanie zvierat a ich triedenie. Poznávanie zvierat v skutočnosti, na obrázku, CD a video. Ďalšie domáce zvieratá: kačka, morka. Ďalšie voľne žijúce zvieratá: bažant, žaba. Vtáky a hmyz: vrana, vrabec, osa. Počúvanie krátkych poviedok o zvieratkách.</p> <p><u>Rastliny v prírode</u>: Rozlišovanie pojmov kvet, strom, ker. Poznávanie rastlín. Ďalšie kvety: narcis, púpava. Ďalšie stromy: višňa, orech, poznávanie ich plodov. Záhradné kry: ríbezle, egreše, vinič hroznorodý.</p>
<p>Starostlivosť o zdravie</p> <p>Počet hodín: 8</p>	<p>Poznávanie a pomenovanie jednotlivých častí ľudského tela: hlava, krk, trup, ruky, nohy. Poznávanie častí tváre: oči, nos, ústa, uši, jazyk, zuby, vlasy. Ruka: dlaň, prsty, palec.</p> <p>Osobná hygiena: umývanie rúk pred jedlom, po použití WC, čistenie zubov, česanie, čistenie nosa.</p> <p>Umývanie ovocia a zeleniny pred konzumáciou. Jedovaté rastliny, huby. Ochrana pred otravou.</p>
<p>Bezpečnosť cestnej premávky</p> <p>Počet hodín: 6</p>	<p>Bezpečnosť chodcov. Chôdza po chodníku. Bezpečné prechádzanie vozovky. Semafor: červená – stoj, zelená – choď. Dopravná značka: prechod pre chodcov. Bezpečnosť pri hrách, výletoch a kúpaní.</p>
<p>Obchod</p> <p>Počet hodín: 8</p>	<p>Rozoznávanie obchodov podľa zamerania, poznávanie nápisov na obchode – globálnou metódou. Hra na obchod. Poznávanie a pomenovanie tovaru: ovocie, zelenina, chlieb, pečivo, mlieko, mäso, saláma, vajcia. Pojem peniaze, rozoznávanie mincí 1 €, 2 €. Poznávanie bankovky 5 €. Pravidlá správania sa v obchode.</p>

Domov a rodina	Najbližší príbuzní – stará mama, starý otec, strýko, teta. Náš byt. Pomenovanie častí bytu - kuchyňa, detská izba, obývačka, kúpeľňa, WC, balkón. Kuchyňa – vybavenie kuchyne kuchynským riadom. Praktická manipulácia s predmetmi a obrázkami predmetov.
Počet hodín: 6	
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Učivo je usporiadané tak, aby nadväzovalo na poznatky z druhého ročníka a tie sa u žiakov upevnili. V učive o zvieratách a rastlinách v prírode najprv upevníme učivo z druhého ročníka myš, jež, medveď líška, drozd, lastovička a iné; rastliny – ruža, tulipán, snežienka, fialka, hruška, jablň a iné), až potom preberáme nové učivo.

Vedíme ich k osvojeniu si základných spoločenských, pracovných a hygienických návykov. Na základe pozorovania zmien v živote rastlín, zvierat a ľudí sa spresňuje predstava žiakov o roku a ročných obdobiach. V hre na obchod sa učia správaniu pri nakupovaní.

Zmyslovým vnímaním a činnosťou s jednoduchými prírodninami alebo s ich modelmi a s vyobrazenými materiálmi sa žiaci učia chápať význam vecí, ich vlastností, vzájomné vzťahy a súvislosti medzi nimi.

Medzipredmetové vzťahy:

V obsahovom celku príroda sa uplatnia medzipredmetové vzťahy z pracovného vyučovania z obsahového celku pestovateľské práce. V obsahovom celku domov a rodina, sa uplatnia medzipredmetové vzťahy z pracovného vyučovania z obsahového celku práce v domácnosti. Prierezová téma – finančná gramotnosť (hra na obchod).

Stratégie vyučovania:

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Učebné zdroje: Vlastiveda pre 4.ročník, vybrané pracovné listy z vecného učenia pre 1.-3.ročník ŠZŠ, mimočítanková literatúra, encyklopédie, časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 152 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím z hľadiska: úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytváranie sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Osvojovanie si rôznych pracovných zručností vo vyšších ročníkoch je dôležitým činiteľom predprofesionálnej prípravy.

Prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácií s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmysluplnejším a nezávislejším.

Obsah predmetu sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Obsah pracovného vyučovania je členený na jednotlivé zložky.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Pracovné vyučovanie	4	0	4

Ciele:

- upevňovať základné hygienické návyky
- zvyšovať samostatnosť pri sebaobslužných činnostiach
- upevňovať základné stravovacie návyky
- utvárať základné manuálne zručnosti
- rozvíjať schopnosť verbalizovania činností
- rozlišovať rôzne materiály
- udržiavať poriadok na pracovnom mieste
- zvládnuť základy jednoduchej starostlivosti o izbové rastliny

Témy a obsah predmetu:

Tematický celok	Obsah učiva
<p>Sebaobslužné činnosti</p> <p>Počet hodín: 19</p>	<p>Osobná hygiena – utvrdenie správneho postupu umývania rúk a tváre, používanie mydla, uteráka, hrebeňa a vreckovky. Používanie WC, toaletného papiera, splachovanie, hygiena rúk – samostatne. Vyzliekanie a obliekanie odevu a bielizne. Utvrdzovanie zručnosti pri rozopínaní a zapínaní gombíkov, používaní zipsov, patentiek. Upevňovanie opaskov. Samostatné obúvanie a vyzúvanie, rozväzovanie alebo zväzovanie šnúrok, zapínanie a odopínanie suchých zipsov. Stolovanie v triede a v školskej jedálni. Sebaobsluha pri jedení. Vytváranie zručnosti pri používaní vidličky a noža.</p>
<p>Práce v domácnosti</p> <p>Počet hodín: 40</p>	<p>Starostlivosť o osobné veci a školské pomôcky. Samostatné odkladanie pomôcok v triede na určené miesto. Ukladanie osobných vecí do tašky, hygienického vrecúška. Utieranie prachu z nábytku v triede, utieranie tabule. Vytváranie zručností pri zametaní podlahy metličkou a lopatkou. Samostatné zbieranie odpadkov a vynášanie koša do smetnej nádoby. Samostatné odkladanie odevov a obuvi v šatni. Odomykanie a zamykanie dverí.</p> <p>Osvojenie názvov základného riadu. Odkladanie riadu. Utieranie plastovej tácky. Utváranie zručnosti v jednoduchom prestieraní.</p>
<p>Práce v dielni</p> <p>Počet hodín: 79</p>	<p><u>Práce s drobným materiálom:</u> Triedenie rôznych druhov drobného materiálu podľa veľkosti, farby a tvaru. Ukladanie roztriedeného materiálu do rôznych nádob, škatúl a zásuviek podľa pokynov. Manipulácia s drobným materiálom: presýpanie, prekladanie, skladanie mozaiky (vkladaním, napichávaním, nalepovaním). Navliekanie korálok podľa pokynov. Namotávanie vlny na cievku. Spletanie špagátikov. Strihanie povrázkov, slamy, vlny, handričiek. Precvičovanie viazania uzla a mašličky. Zbieranie a rozlišovanie listov, nalepovanie listov.</p> <p><u>Práce s papierom:</u> Triedenie a porovnávanie papiera podľa vlastností. Povrch (hladký, drsný), hrúbka (tenký, hrubý), farba. Prekladanie, skladanie, vystrihovanie, nalepovanie, zlepovanie papiera (skladačky, mozaiky). Potláčanie papiera odtlačkami rozličných predmetov, detskými tlačidielkami.</p> <p><u>Montážne a demontážne práce:</u> Stavanie z kociek (komíny, mosty, steny, domy). Skladanie, rozkladanie, skrutkovanie predmetov, hračiek, stavebníc. Zostavovanie tvarov zo špajlí, tyčiek, drievok.</p>

Pestovateľské práce	Starostlivosť o izbové rastliny – upevnenie základov starostlivosti o izbové rastliny z predošlého ročníka. Polievanie kvetinových hriadok na školskom záhone. Poznávanie podmienok pre život rastlín – voda, vzduch, svetlo, teplo, pôda – pozorovanie klíčenia a rastu rastlín (tráva, fazuľa, hrach, obilie). Práca so záhradným náradím- hrable, motyka, krhla. Pomoc pri zbere úrody na školskom pozemku. Hrabanie lístia. Zbieranie šišíek, plodov gaššana, duba, buka, šípok.
Počet hodín: 14	
Spolu: 152 hodín	

Proces:

Pri práci s nožnicami poučíme žiakov o bezpečnosti a ich správnom používaní. Používame nožnice so zaguľatenými hrotmi. Žiaci prekladajú papier na polovice, na štvrtiny, vystrihujú tvary s rovnými čiarami. Pri pestovateľských prácach žiaci pozorujú zmeny na semenách pri klíčení a začiatočnom raste v miskách a črepníkoch, ale pozorujú aj rast rastlín, vytváranie kvetov a plodov na školskom pozemku. Úroveň dosiahnutých zručností závisí od individuálnych schopností každého žiaka.

Medzipredmetové vzťahy:

Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov – spájať konkrétnu činnosť s poučením, prax s teóriou.

Pracovné vyučovanie súvisí so slovenským jazykom, rozvíjaním komunikačnej schopnosti a rozvojom grafomotorických zručností, vecným učením, výtvarnou výchovou a telesnou výchovou.

Stratégie vyučovania:

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné individuálne pre každého žiaka citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov, pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formy, mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Na hodinách pracovného vyučovania je vhodné používať tieto vyučovacie metódy:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (vysvetľovanie, rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- názorné (demonštračné metódy, pozorovanie, exkurzia)
- praktické (manipulácia s predmetmi, problémové metódy, cvičenia, praktické práce)
- metóda práce s literatúrou a technickou dokumentáciou.

Všetky pracovné činnosti, ktoré si žiaci osvojujú sa snažíme nacvičovať v prirodzených podmienkach, v ktorých ich žiak bude vedieť v praktickom živote vykonávať. Čiastkovú úlohu nacvičovanej činnosti, ktorú žiak nezvláda, možno preniesť do pracovnej úlohy uloženej v škatuli, aby si ju žiak mohol osvojiť častým precvičovaním.

Z organizačných foriem je možné použiť: frontálnu, kolektívnu (žiak plní čiastkové úlohy, zúčastňuje sa spoločného riešenia), skupinovú (menšie skupiny, ktoré pracujú samostatne). Individuálnu samostatnú prácu so žiakmi, diferencovanú samostatnú prácu.

Učebné zdroje:

Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky. Zvyčajne je to vzorový výrobok a súbor nástrojov, materiálov, potrieb a zariadení pre určitý druh práce, ďalej sú to výkresy, pracovné postupy, obrazy, ilustrácie, modely, diagramy, prírodniny, predlohy, filmy, časopisy, materiálno – technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet hudobná výchova ako jeden z výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Ciele hudobnej výchovy sú podmienené špecifickosťou mentálneho postihnutia jednotlivého žiaka, spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia. Cieľom hudobnej výchovy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať ich postihnutie, hudobné schopnosti a zručnosti. Vyučovací predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu. Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v prítlačivo motivovaných hudobných činnostiach - speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových. Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne. Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi. Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie. Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionalitu, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie, cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie. Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb. Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Hudobná výchova	1	0	1

Ciele:

- utvrdzovať základné hudobné vedomosti a návyky z predchádzajúcich ročníkov
- vytvárať predpoklady na primerané vnímanie hudby, na spev a ostatné hudobné prejavy
- rozvíjať hudobnú pozornosť, pamäť a predstavivosť
- rozvíjať zmysel pre tonalitu
- osvojiť si nové piesne a hudobno-pohybové hry

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Rozvíjanie vnímania zvukov Počet hodín: 16	Rytmické cvičenia, využitie nástrojov Orffovho inštrumentária. Určovanie zdrojov zvukov. Určovanie vlastností vnímaných zvukov: dlhý - krátky tón, hlasný - tichý tón, hudba - ľudský hlas. Vyludzovanie zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch.
Osvojovanie riekaniek, popevkov, vyčítaniek, piesní Počet hodín: 10	Melodizácia slov, slovných zoskupení, rečňovaniek, vyčítaniek, hádaniek. Osvojenie si detských piesní – „Vrabec muzikant“, „Húsky, húsky“, „Náš Brok“, „Paste sa húsatka, paste“, „Kohútik jarabý“, „Červené jablčko“ a iné. Hra na telo na známe piesne, rečňovanky.
Hudobno-pohybové hry Počet hodín: 6	Nácvik detských hudobno-pohybových hier: „Zajačik do lesa“, „Skáče žaba po blate“, „A ty Hana, stoj v kole“, „Češem si hlavičku“ a iné.
Počúvanie Počet hodín: 6	Počúvanie vokálnych a inštrumentálnych miniatúr, kolied, ľudových piesní.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Pri speve sa snažíme, aby žiaci mäkko nasadzovali tón, uvoľňovali hlasové orgány, učíme ich prirodzene vdychovať a prostredníctvom rôznych podnetných hier upevňovať správnu výslovnosť a artikuláciu. Pri pohybových činnostiach vedieme žiakov k tomu, aby sa naučili pohybom reagovať na zmenu výšky, dĺžky, sily tónov, aby sa podľa rôznych úderov (napr. na bubienok) naučili meniť smer, tempo a druhy chôdze, behu, pochodu i poskokov.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou vzťahu k slovenskému jazyku (rečňovanky, vyčítanky, príslovia a porekadlá), výtvarnej výchove (výtvarné ukážky), telesnej výchove (pohybové prvky).

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní hudobnej výchovy je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)

- expozičné (slovné metódy - rozprávanie, riadený rozhovor, vysvetľovanie, imitačná metóda - napodobňovanie podľa počutia, metóda sprostredkovania hudobných poznatkov a hudby učiteľom v interakcii učiteľ a žiak, hra ako metóda, demonštračné metódy – demonštrácia akustického záznamu)
- fixačné (metódy precvičovania a zdokonaľovania)

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu a individuálnu prácu so žiakmi.

Učebné zdroje:

Hudobný materiál, CD, DVD, výučbové programy.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím má nezastupiteľné miesto aj predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom s mentálnym postihnutím rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú aj komunikačné schopnosti, expresívna a receptívna zložka reči, a aj neverbálna forma komunikácie.

Výchovno-vzdelávacie ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Výtvarná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať zmyslové vnímanie a pozornosť
- rozvíjať predstavivosť
- naučiť žiakov používať výtvarné materiály a pomôcky
- vedieť rozlišovať a pomenovať základné farby
- rozvíjať grafický prejav a estetické cítenie žiakov

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Kresba (mäkká ceruzka, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel)	Voľné kreslenie – rozvíjanie grafického pohybu ruky. Horizontálne a vertikálne čiary, oblúky, kruhy, vlnovky, špirály veľkým aj malým pohybom. Kreslenie tvarovo nenáročných predmetov: jablko, slivka, strom, had a iné. Napodobňovanie jednoduchých tvarov. Maľovanky – vyfarbovanie obrázkov a predkreslených tvarov. Kreslenie na veľkú plochu hrubými farebnými kriedami.
Počet hodín: 13	
Maľba (tampón, drievko, hrubá fixka, prstové farby, akvarelové farby, tempery)	Liatie, kvapkanie, otláčanie, dotváranie farebných škvŕn, hra s farbami – rozpíjanie, zapúšťanie do vlhkého podkladu, kontrast svetlých a tmavých farieb. Ukladanie farby štetcom na plochu papiera, prerušovanie ťahov štetcom bodkami, čiarkami, vytváranie jednoduchých tvarov zväčšovaním škvŕn zo stredu. Práca prstovou farbou, tvorba odtlačkov dlane, prstov, chodidla. Nanášanie farby prstom technikou kresby. Rozotieranie farebnej škvŕny prstom alebo drievkom.
Počet hodín: 12	
Modelovanie (plastelína, modurit, cesto, rôzne modelovacie materiály)	Poznávanie základných vlastností modelovacích materiálov stláčaním, miesením, valkaním, vyťahovaním, šúľaním. Modelovanie gule medzi dlaňami krúživým pohybom rúk. Váľanie valčeka medzi dlaňami a medzi dlaňou a podložkou priamymi pohybmi rúk. Vytváranie objemu točením ušúľaného valčeka (miska, košík, pečivo a iné). Modelovanie jednoduchej skutočnosti uplatňovaním schopnosti splošťovať guľu, ohýbať okraje placky (ovocie, huby, had, lopta).
Počet hodín: 13	Modelovanie na pieskovisku a na pieskovom stole.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Rozvíjame pozorovacie schopnosti a zrakovú pamäť. Žiaci vnímajú a pozorujú jednoduché predmety zo svojho okolia, voľne ich zobrazujú. Pracujeme na rôznych plochách, podľa účelu striedame veľké a menšie formáty. Vedeíme žiakov k spresňovaniu ich výtvarného prejavu.

Využívame mäkký grafický materiál. Na vytváranie elementárneho zmyslu pre priestor v súvislosti s rozvíjaním hmatu využívame hmatové hádanky, hru na slepú babu. Pri práci s prstovými farbami musí zloženie farby rešpektovať zdravotné rizika.

Medzipredmetové vzťahy:

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov a to najmä s predmetmi slovenský jazyk, hudobná výchova, telesná výchova, pracovné vyučovanie a vlastiveda.

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní výtvarnej výchovy je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- expozičné (slovné metódy – rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia, metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov – demonštračné, manipulácia s predmetmi, metódy samostatnej práce – práca s farbičkami, ceruzou, suchým pastelom, voskovým pastelom, rúdkou, vodovými a temperovými farbami, plastelínou, moduritom)
- fixačné (metódy precvičovania a zdokonaľovania).

Učebné zdroje:

Obrázkový materiál, ilustrácie, pozorovanie prírody, prírodniny.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Ciele a obsah predmetu telesná a športová výchova sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s mentálnym postihnutím, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností.

S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypií a tiež na rozvoj komunikačných schopností, s pozitívnym dopadom – okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností – aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie. Ciele telesnej a športovej výchovy žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovnovzdelávacom procese, pričom je potrebné ich prispôbiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifík vývinu a prejavov žiakov s mentálnym postihnutím.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Telesná a športová výchova	2	0	2

Ciele:

- formovať kladné postoje k pohybovej aktivite
- upevňovať základné hygienické návyky pri pohybovej aktivite
- viesť žiakov k dodržiavaniu zásad bezpečnosti pri cvičení
- rozvíjať obratnosť, rýchlosť a dynamickú silu žiakov
- zautomatizovať už zvládnuté pohyby, spresňovať polohu a pohyby rúk a nôh
- vytvárať predpoklady pre správne držanie tela a predchádzať funkčným nedostatkom pohybového systému

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Zdravotné cvičenia	Cvičenia zamerané na posilňovanie, uvoľňovanie a pretahovanie jednotlivých svalových skupín, na získavanie návykov správneho držania tela, na zväčšovanie pohybového rozsahu kĺbov a chrbtice. Jazda na rehabilitačnom bicykli. Chôdza na akupresúrnom chodníku.
Počet hodín: 6	
Kondičné cvičenia	<p><u>Chôdza</u> – upevňovanie základnej lokomócie, kladenie chodidiel, správne držanie tela pri chôdzi, práca paží, chôdza daným smerom, chôdza po čiare, po lane, po hadici, chôdza v zástupe za učiteľom, chôdza v rytme udávanom bicími nástrojmi, riekankami. Obchádzanie prekážok. Prekračovanie nízkych prekážok pri chôdzi. Chôdza vo výpone, chôdza naboso v bezpečnom teréne.</p> <p><u>Beh</u> – nácvik tichého našľapovania pri behu, nácvik dvíhania nôh, ohýbanie v kolenách, nácvik vybehnutia na daný signál, beh po celej ploche, beh v zástupe za učiteľom, beh v danom tempe, ktorý zodpovedá prirodzenému tempu detskej chôdze. Beh so zmenami smeru. Opakovaný krátky beh 10 – 15 sekúnd. Beh po slalomovej dráhe, orientácia v priestore.</p> <p><u>Skoky</u> – poskoky na mieste znožmo a striedavo na jednej, na druhej nohe, skoky z miesta, skok cez čiaru, zoskok z výšky 10 – 15 cm do drepu. Sed a udržanie rovnováhy na fit – lopte, skákanie na lopte v sede. Skoky znožmo v chôdzi. Skoky z nohy na nohu. Výskoky s naťahovaním sa za predmetom umiestneným nad hlavou žiaka.</p> <p><u>Lezenie</u> – ľubovoľným smerom dopredu, podliezanie, preliezanie vhodných prekážok, preliezačky, nízky rebrík, švédske lavičky, diely švédskej debny, obruče na stojanoch, Polikarpova stavebnica. Lezenie k cieľu. Lezenie od značky po značku.</p> <p><u>Hádzanie a chytanie</u> - chytania lopty gúľajúcej sa po zemi, po mierne šikmej ploche, chytania lopty hodenej učiteľom. Hod loptou do terča a na cieľ. Hádzanie lopty spolužiakovi. Manipulácia s drobnými predmetmi: zbieranie, podávanie, prenášanie, skladanie, upratovanie. Triaťanie loptou pri hre s plastovými kolkami.</p> <p><u>Cvičenia s využitím švédskej lavičky, švédskej debny</u> - výstup na lavičku, prechod po lavičke, zostup z lavičky, obraty na lavičke, nácvik udržiavania rovnováhy. Sed a kľak na švédskej debne, preliezanie jednotlivých dielov švédskej debny.</p>
Počet hodín: 19	
Základy akrobatických cvičení	<p>Vzpor drepmo, sed roznožný s predklonom. Plynulé prevaľovanie - „sudy“ aj na mierne šikmej podložke, prevaľovanie z boka na bok v ľahu s pažami pri tele. Kotúl vpred.</p> <p>Rovnovážny postoj na jednej nohe, stoj na jednej nohe s prednožovaním, unožovaním, zanožovaním v nízkej polohe.</p>

Počet hodín: 8	Aktivity na rozvoj rovnováhy, laterality a koordinácie pohybov. Kolíska. Nácvik zmeny postojov a polôh.
Sezónne činnosti	V zimnom období hry na snehu (tvarovanie snehovej gule – hádzanie na cieľ, stavanie snehuliaka), nácvik chôdze po klzkej ploche, šmýkanie, sánkovanie na miernom svahu. Prekonávanie strachu z kĺzania. V jarnom a letnom období turistika – osvojovanie techniky presunu v teréne. Jazda na trojkolke. Jazda na kolobežke: cvičenie rovnováhy, nácvik rýchlosti.
Počet hodín: 8	
Kolektívne činnosti	Kolektívne hry spojené s chôdzou a behom, naháňačky s jednoduchými pravidlami.
Počet hodín: 10	Hry s využitím lopty – gúľanie, podávanie, chytanie, hádzanie.
Hudobno – pohybové hry	Cvičenia zamerané na koordináciu pohybu v rytme hudby, s rytmom riekanky, jednoduché rytmické pohyby rúk a nôh, tleskanie, podupy a poskoky na mieste a z miesta. Detské piesne spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít (sejeme, melieme, miešame, hojdáme, prelievame, klopec, striháme a iné). Motivovaná a rytmizovaná chôdza a beh v základnom tempe. Nácvik striedania chôdze a behu podľa rytmického sprievodu.
Počet hodín: 16	
Kondičné a relaxačné cvičenia	Cvičenia zamerané na uvedomovanie si vertikalizácie a predĺžovanie osi tela, nácvik základných východiskových polôh – stoj, sed, ľah na chrbte, ľah na bruchu. Cvičenia zamerané na lokálne uvoľňovanie častí hornej a dolnej končatiny, trupu, uvoľňovanie končatín vytriasaním v ľahu na chrbte, celková relaxácia, aktivity na psychické uvoľnenie. Vedomé uvoľňovanie tela v ľahu na chrbte (handrový panáčik). Nácvik prehĺbeného lokálneho dýchania, uvoľnené vydychovanie.
Počet hodín: 9	
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Na zlepšovanie pohyblivosti jednotlivých kĺbov rúk zaraďujeme cvičenia na krúženie, točenie, ohýbanie, vystieranie, cvičenia prstami.

Umožňujeme žiakom utvoriť si individuálne tempo cvičenia. Rozvíjame schopnosť zvládnuť bezpečné prekonávanie prekážok preliezaním alebo podliezaním. V hudobno-pohybových hrách si žiaci osvojujú estetické a rytmizované pohyby ako aj techniku estetického držania tela v rôznych polohách. Kultivuje sa ich pohybový prejav.

Medzipredmetové vzťahy:

Hodiny telesnej a športovej výchovy sú úzko prepojené s predmetmi: Pracovné vyučovanie, Matematika. V hudobno-pohybových hrách si žiaci osvojujú estetické a rytmizované pohyby ako aj techniku estetického držania tela v rôznych polohách. Kultivuje sa ich pohybový prejav.

Stratégie vyučovania:

Všeobecné vyučovacie metódy:

metódy oboznámenia s cvičením, metóda ukážky - demonštrácie, metóda slovného opisu vysvetlenia, metódy nácviku, komplexný postup, analyticko-syntetický postup, zmiešaný postup, metódy výcviku, metóda opakovania, metóda štandardného zaťaženia, metóda, intervalového tréningu, metóda súťaženia, metódy kontroly, evidencie, hodnotenia a klasifikácie.

Špecifické vyučovacie metódy:

reedukačné metódy, kompenzačné metódy, rehabilitačné metódy, metóda viacnásobného opakovania, metóda nadmerného zobrazenia informácie, metóda pohybového kontrastu, metóda pasívneho pohybu, metóda zapojenia viacerých kanálov do prijímania informácie, metóda imitačných cvičení, motivačné metódy.

Učebné zdroje:

literatúra, encyklopédie, časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky, náčinie a náradie

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 3. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV S ŤAŽKÝM ALEBO HLBOKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Variant C

Školský vzdelávací program pre 3. ročník ŠZŠ

Rámcový učebný plán pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským (variant C)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP počet hodín	ŠkVP počet hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	4		4
	Rozvíjanie sociálnych zručností	2		2
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	2	1	3
Matematika a práca s informáciami	Matematika	2		2
	Informatika			
Človek a príroda	Vecné učenie	1		1
Človek a hodnoty	Etická výchova			
	Náboženská výchova			
	Náboženstvo			
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	2	1	3
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		1
	Výtvarná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Zdravotná telesná výchova	3		3
Spolu povinná časť		18		
Voliteľné hodiny			2	
SPOLU: povinná časť + voliteľné hodiny				20

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 152 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti (ďalej len RKS) je určený pre všetkých žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vzhľadom na to, že v klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuropsychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči. Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru. Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (fonetickofonologickú, lexikálno-sémantickú, morfológicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie. Narušená komunikačná schopnosť detí s mentálnym postihnutím má špecifickú etiológiu, symptomatológiu aj metódy intervencie. U detí s mentálnym postihnutím býva zvyčajne vývin reči oneskorený alebo obmedzený. Obsah vyučovacieho predmetu RKS je rámcový. Postupuje sa v súlade so zákonitostami vývinu reči a myslenia žiaka, rešpektujúc priebežne úroveň všetkých jeho schopností (motorika, poznávacie procesy). Pre žiakov, ktorí nie sú schopní dorozumievať sa hovorenou rečou, sa odporúča okrem vyučovacieho predmetu RKS zaradiť aj vyučovací predmet Augmentatívna a alternatívna komunikácia (ďalej len AAK). Náhradné a doplnkové komunikačné systémy potom používajú žiaci v bežnej komunikácii a na všetkých vyučovacích predmetoch. Užívateľmi AAK sú obvykle osoby s oneskoreným alebo narušeným vývinom reči, alebo symptomatickými poruchami reči. V ich klinickom obraze je poškodenie rečových centier v mozgu alebo iné poškodenie CNS. Príčiny a prejavy NKS a nehovorenia sa niekedy spájajú s viacnásobným postihnutím. Pri viacnásobných postihnutiach dochádza k vzájomnému prelínaniu vplyvov jednotlivých postihnutí.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	4	0	4

Ciele:

- stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii
- rozvíjať sluchovú diferenciačnú schopnosť
- rozvíjať porozumenie reči
- podporovať spontánne vyjadrovanie potrieb, pocitov a názorov žiaka
- podporovať verbálnu i neverbálnu formu komunikácie žiaka
- naučiť žiaka základy čítania

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Pragmatická rovina jazyka	
Porozumenie reči Počet hodín: 5	Komentovanie „tu a teraz“. Kategorizovanie pojmov podľa daných kritérií. Vykonávanie činností podľa komentovania a porozumenia obsahu prehovoru komunikačného partnera.
Rozvíjanie expresívnej reči Počet hodín: 20	Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť - hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky s použitím názorných skutočných predmetov, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní.
Rozhovor Počet hodín: 13	Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom. Začiatok a ukončenie rozhovoru. Odpoveď na otázku, kladenie otázok. Modelové hry, dramatizácia
Lexikálno-semantická rovina jazyka	
Rozvoj slovnej zásoby Počet hodín: 20	Pomenovávanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov. Kategorizovanie pojmov podľa významu s názornými príkladmi a bez nich. (Pri pomenovaní zároveň ukazujeme na predmet alebo zároveň vykonávame pohyb a pod.) Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a protikladných pojmov. (Názorne: reč v spojení so zrakovým alebo taktilným vnemom a pod.)
Morfologicko-syntaktická rovina jazyka	
Syntaktické a morfológické pravidlá, rozvoj jazykového citu Počet hodín: 18	Nácvik ohýbania slov. Nácvik predložkových väzieb a analógie primerane schopnostiam žiaka s pomocou, názorným a zážitkovým spôsobom. Maľované čítanie. Dopĺňovanie a opakovanie viet.
Foneticko-fonologická rovina jazyka	

Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti Počet hodín: 10	Hry s nerečovými zvukmi, rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), rozlišovanie intenzity a smeru prichádzajúcich zvukov. Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Rozlišovanie prvej hlásky v slove. Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť
Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)	
Rozprávanie Počet hodín: 10	Vyjadrenie potreby smädu, hladu a hygienických potrieb prostredníctvom očného kontaktu a neverbálnej komunikácie. Pozorovanie osôb a udalostí v okolí. Jednoduché rozprávanie zážitku podľa obrázkov, vnímanie časovej následnosti a súvislostí udalostí. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, obrázkami
Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou	
Rozvoj taktilného a kinestetického vnímania Počet hodín: 2	Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciačných schopností. Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.
Rozvoj sluchovej a zrakovej gnózie Počet hodín: 6	Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru. Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod. Vnímanie a diferencovanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí, vnímanie viditeľných zmien.
Priestorová orientácia a orientácia v čase Počet hodín: 4	Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia Serialita (nácvič sekvencií, postupnosti) Intermodalita (audiovizuálny vzťah)
Rozvoj motorických schopností Počet hodín: 6	Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforytmiky.
Základy čítania a písania	
Rozvíjanie schopností potrebných pre základy čítania Počet hodín: 38	Rozvíjanie schopnosti diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku) hrovou formou. Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov. Schematické znázornenie slov. Rytmizovanie riekaniek a detských pesničiek. Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava). Obrázkové (maľované) čítanie. Nácvič čítania písmena a, A vo funkcii spojky s obrázkami. Nácvič čítania a písania veľkých tlačенých písmen.
Spolu: 152 hodín	

Proces:

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať. RKS sa prelína celým vyučovacím procesom. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii. Na vyučovaní predmetu RKS odporúčame využívať skupinovú prácu, zážitkové učenie, dramatizáciu a hry. Vhodnou formou aktivít je ciele vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou.

Vytváranie komunikačných situácií a okruh komunikačných partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na železničnej stanici a pod. Zameriavame sa na témy z bežného života pre použitie komunikačnej schopnosti v bežnom živote. U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci využívame augmentatívnu a alternatívnu komunikáciu (AAK). Pri príprave činností pre žiakov, ktorí majú narušenú komunikačnú schopnosť odporúčame spolupracovať s logopédom, sledovať odbornú literatúru a odporúčané internetové zdroje, prípadne možnosti ďalšieho vzdelávania v oblasti komunikácie detí a žiakov s ťažko narušenou komunikačnou schopnosťou.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (výtvarná výchova, rozvíjanie sociálnych zručností, vecné učenie, pracovné vyučovanie, hudobná výchova).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

Pracovné listy k zmyslovej výchove pre 1. – 3. ročník špeciálnych základných škôl (variant B).

Hodnotenie predmetu:

Vyučovacím predmetom RKS sa neklasifikuje. Na vysvedčení sa uvádza „absolvoval“.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie sociálnych zručností
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Z oblastí, ktoré sú pri mentálnom postihnutí poškodené, je najmarkantnejšie poškodenie v oblasti sociálnych zručností a komunikačných schopností. Rozvíjanie sociálnych zručností je preto jedným zo základných cieľov výchovno-vzdelávacieho procesu detí s mentálnym postihnutím.

Cieľom predmetu rozvíjanie sociálnych zručností je vytvorenie, resp. rozvíjanie komunikačných schopností s atribútmi prostredku vyjadrovania potrieb, nadväzovania kontaktov, ako aj výmeny informácií a vo vyšších ročníkoch aj vyjadrovanie vlastných emocionálnych stavov a ich „čítanie“ zo správania iných ľudí.

Prvoradým cieľom vzdelávania je sociálne správanie zodpovedajúce veku dieťaťa, úrovni jeho schopností, resp. rozvíjanie a učenie základných predpokladov týchto zručností.

Neoddeliteľnou súčasťou sociálneho správania sú schopnosti, ktoré napomáhajú sociálnej integrácii, tzv. integračné zručnosti, t.j. nadväzovanie a udržanie vzťahov, trávenie voľného času atď., a v neposlednom rade samoobslužné schopnosti. Integráciu v dospelosti ovplyvňujú schopnosti postarať sa o seba, o domácnosť. Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie sociálnych zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní sociálnych zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä rozvíjanie komunikačných schopností a pracovné vyučovanie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie sociálnych zručností	2	0	2

Ciele:

- rozvíjať spoluprácu pri vykonávaní hygienických návykov
- rozvíjať základy sociálnych interakcií
- rozvíjať základy neverbálnej imitácie
- podporovať samostatnosť v oblasti sebaobsluhy
- učiť sa vyjadrovať súhlas a nesúhlas prijateľným spôsobom

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Rozvíjanie sociálnych interakcií so spolužiakmi Počet hodín: 6	Rozvíjanie základov sociálnej interakcie prostredníctvom krátkych hier
Vyjadrovanie súhlasu a nesúhlasu Počet hodín: 6	Vyjadrovanie: súhlas a nesúhlas v interakcii s inou osobou prijateľným spôsobom
Primerané reagovanie na výzvu inej osoby Počet hodín: 6	Primerané reakcie na výzvy
Rozvíjanie schopností nadväzovania vzťahov so spolužiakmi Počet hodín: 8	Nadväzovanie vzťahu so spolužiakmi
Rozlišovanie známych a neznámych osôb Počet hodín: 8	Rozlišovanie známych osôb - mama, otec, brat, sestra, učiteľ, spolužiak Rozdiel medzi známymi a neznámymi osobami
Spolupráca žiaka pri vykonávaní hygienických návykov Počet hodín: 8	Rozvíjanie spolupráce pri vykonávaní hygienických návykov - umývaní rúk, tváre, čistení zubov, fúkaní nosa a používaní toaletného papiera
Rozvíjanie samostatnosti pri stravovaní Počet hodín: 8	Podpora samostatnosti v oblasti sebaobsluhy
Imitovanie činnosti dospelých spojených s predmetom Počet hodín: 8	Rozvíjanie základov neverbálnej imitácie
Rozvíjanie schopností počúvať krátky príbeh Počet hodín: 8	Pozornosť pri počúvaní krátkeho príbehu
Rozvíjanie schopnosti počúvať iné osoby Počet hodín: 6	Pozornosť pri počúvaní inej osoby
Rozvíjanie schopnosti zapamätať si mená hlavných postáv z príbehu Počet hodín: 4	Naučiť sa zapamätať si mená hlavných postáv príbehu
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Schopnosť počúvať nacvičujeme na krátkych, jednoduchých príbehoch, opakujúcich sa dejoch, v ktorých vystupujú najviac 2- 3 postavy. Podľa individuálnych kapacít žiaka učíme spolupracovať pri jednoduchých domácich činnostiach. Učíme žiaka nazývať spolužiakov v triede krstným menom, pomenovať osoby, s ktorými prichádza do kontaktu v školskom prostredí.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (výtvarná výchova, vecné učenie, pracovné vyučovanie, hudobná výchova, zdravotná telesná výchova).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

Pracovné listy k zmyslovej výchove pre 1. – 3. ročník špeciálnych základných škôl (variant B).

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie grafomotorických zručností
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Okrem hodín vyučovacieho predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä výtvarná výchova.

Vzhľadom na to, že od prevažnej väčšiny žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia nie je možné vyžadovať písanie písaným písmom a pre ich praktický život táto forma písma nemá praktický význam, je vhodné naučiť ich dorozumieť sa písomnou formou pri použití písmen veľkej tlačenej abecedy. K nácviku písmen malej a veľkej písanej abecedy pristupujeme len u detí s vhodnými dispozíciami na túto činnosť. Nácvik písaných tvarov písma vtedy nacvičujeme súčasne s nácvikom ich čítania.

Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová. Poradie preberaných hlások a písmen si môže učiteľ prispôbovať podľa vybranej používanej učebnice. Dĺžku času preberania jednotlivých hlások a písmen učiteľ prispôbuje individuálnym schopnostiam žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie grafomotorických zručností	2	1	3

Ciele:

- zlepšiť hrubú motoriku rúk
- rozvíjať psychomotorické schopnosti a jemnú pohybovú koordináciu potrebnú na vyučovanie písania
- upevňovať schopnosť správneho držania písacích potrieb

Témy a obsah predmetu

Tématický celok	Obsah učiva
Opakovanie nacvičených prvkov Počet hodín: 6	Opakovanie nacvičených tvarov Opakovanie písmen
Rehabilitačná grafomotorika Počet hodín: 35	Uvoľňovacie a relaxačné cvičenia
Prípravné cvičenia Počet hodín: 40	Upevňovanie správneho sedenia a držania písacích potrieb. Precvičovanie tvarov: Horné a dolné oblúky, vodorovné čiary, šikmé čiary, krúženie okolo stredu. Nácvič krúžkov, oválov, vlnoviek, slučiek.
Tvary písmen Počet hodín: 33	Rozlišovanie veľkých a malých tvarov. Obtáhovanie písaných tvarov. Nácvič samostatného písania jednotlivých tvarov.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Pri grafomotorických činnostiach používame mäkké ceruzky, používame fólie, na ktoré žiak píše mazateľnou fixkou. Grafický záznam vhodne motivujeme a sprevádzame slovom. Postupne zvyšujeme nároky na presnosť vykonania.

Medzipredmetové vzťahy:

Svojim obsahom úzko súvisí s predmetom slovenský jazyk a hudobná výchova. Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä výtvarná výchova. Základné pohyby pri písaní vychádzajú z hrubej motoriky a z veľkých kíbov. Teda z rozvoja hrubej motoriky vychádza rozvoj jemnej motoriky. Z jemnej motoriky potom vychádza rozvoj grafomotoriky. Rozvoj jemnej motoriky patrí k najdôležitejším činnostiam výučby písania. Motoriku rozvíjame najmä na hodinách telesnej výchovy a pracovného vyučovania, ktorých cieľom je aj predchádzať negatívnym javom pri písaní (svalstvo v stálom napätí, krčovitité držanie, silný prítlak...).

Stratégie vyučovania:

- špecifické metódy (metóda viacnásobného opakovania informácii, metóda nadmerného zvýraznenia informácie, metóda nadmerného zvýraznenia informácie inštrukčnými médiami, metóda zapojenia viacerých kanálov do prijímania informácii, metóda optimálneho kódovania, metóda intenzívnej spätnej väzby, metóda algoritmickej organizácie obsahu vzdelávania, metóda pozitívneho posilňovania, metóda individuálneho prístupu
- metódy a techniky augmentatívnej a alternatívnej komunikácie (AAK) – posunky, prstová abeceda, obrázkové systémy, piktogramy a iné; systémy používajúce multimediálnu techniku.
- metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov (demonštračné metódy, pozorovanie)

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s obrázkovým materiálom)
- metódy precvičovania a zdokonaľovania (motorický tréning)

Z organizačných foriem sa sústreďíme na individuálnu prácu so žiakmi.

Doplňkové metódy:

Carstairsova metóda: základom je náležitý výcvik svalov zúčastnených pri písaní a výcvik očí. Má aj požiadavky, ako neobmedzovať žiaka zložitou liniatúrou, správne sedenie a držanie pera. Pozornosť venujeme aj hygienickým návykom, a to nie len v prvom, ale vo všetkých ročníkoch.

Kopírovacia: žiaci majú tvary pripravené na predlohe. Predlohu rôzne kopírujú, najprv prechádzajú suchým perom po vzore, kopírujú ho cez priesvitný papier alebo fóliu a až potom začnú písať samostatne. Inokedy zas učiteľ napíše tvary písmen do písanky a žiaci ich prepisujú atramentom. Písaním po predlohe si ruka navykne na tvary písmen, správny pomer jednotlivých častí, na správny sklon i rozostupy v slove medzi jednotlivými písmenami.

Ilustračná: učiteľ robí na tabuľu jednoduché náčrtky, musí preto ovládať techniku práce s kriedou. Znázorňovanie sa robí i na papier, aby učiteľ silnejšie pôsobil na žiaka a vzor slúži aj ako trvalejšia pomôcka na osvojenie nového písmena. Napríklad do tvaru lista sa vpiše písmenko s – malé písané.

Modelovanie ako parciálna metóda: po vyvedení písmena ho žiaci modelujú, aby si osvojili jeho hmatateľný tvar.

Metóda Marie Montessoriovej: na základe kresliarskych zvykov sa žiaci učia poznávať tvar a pohyb písmen. Na to použijeme tvary vystrihnuté zo skleneného papiera (brúsneho papiera), prilepené o lepenku. Deti prechádzajú prstami po obrysoch tvarov a tak si ich osvojujú. Po precvičení zrkovných, hmatových a svalových pocitov sa dieťa učí vyslovovať jednotlivé písmená a píše z nich slová a vety.

Učebné zdroje:

Predpísané tvary na veľkých formátoch, pracovné listy, pracovné zošity.

Píšová, Šínska, Hospodárová: Bodka, čiarka, palička, poslušaj ma ručička. Božena Šupšáková: Detské písmo.

Detské časopisy, písacie tabuľky, internetové stránky zamerané na rozvíjanie grafomotoriky a grafomotorické cvičenia.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni a adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života.

Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať. Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia. Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka. Je potrebné klásť dôraz nielen na obsah vzdelávania, ale predovšetkým na prístup ku žiakovi, na výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a v neposlednej rade aj na vhodné učebné prostredie. Je potrebné zvoliť inú formu sprostredkovania učiva. Môžu to byť rôzne pracovné listy, manipulácia s konkrétnymi predmetmi, obrázkami, pracovné úlohy uložené v škatuliach, výučba prostredníctvom počítača a podobne. Záleží na osobitostiach žiaka, je potrebné adekvátne reagovať na jeho potreby, schopnosti a možnosti. To si vyžaduje cieľavedomú a namáhavú prácu pedagóga, využívajúc jeho vedomostný, kreatívny, flexibilný a ľudský potenciál.

Učivo má byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšími. Je treba mať na zreteli, že nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Matematika	2	0	2

Ciele:

- vedieť tvoriť skupiny z rozličných predmetov
- zdokonaľovať sa v zisťovaní podobnosti a rozdielov
- osvojiť rozlišovanie a pomenovanie farieb
- vedieť sa orientovať v priestore
- pochopiť množstvo 3

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Priraďovanie predmetov k tomu, čo ich dopĺňa. Počet hodín: 4	Vytváranie dvojíc a párov.
Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar. Počet hodín: 4	Osvojenie rozlišovania a pomenovania základných farieb. Triedenie predmetov podľa farby. Tvorenie skupín z rozličných predmetov.
Osvojovanie pojmov málo - veľa. Počet hodín: 4	Rozlišovanie pojmov málo a veľa.
Orientácia v priestore Počet hodín: 4	Orientácia v priestore . Utvrďovanie pojmov: hore – dolu,dopredu-dozadu..
Číslo 3 Počet hodín: 50	Pojem čísla 3 - nácvik čítania číslice 3. Nácvik písania číslice tri. Počítanie do 3. Pochopenie množstva 3. Priraďovanie predmetov k číslu 3, priraďovanie čísla k predmetom. Priraďovanie určeného množstva predmetov danému číslu.
Vytváranie skupín o danom počte predmetov. Počet hodín: 10	Tvorenie skupín o danom počte predmetov.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Podľa individuálnych schopností žiaka vyberáme najpriateľnejšie metódy a formy na osvojenie učiva. Individuálne môžeme zvyšovať triedenie predmetov do viacerých skupín, podľa viacerých kritérií. Učivo upevňujeme prostredníctvom riešenia úloh, ktoré zodpovedajú individuálnej úrovni žiaka. Utvrďujeme pomenovanie základných farieb.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (rozvíjanie grafomotorických zručností, rozvíjanie komunikačnej schopnosti, výtvarná výchova, pracovné vyučovanie, vecné učenie).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

Mgr. Eva Brestenská, Mgr. Viera Zorádová: Hravé počty 1 (pre B variant špeciálnych základných škôl)

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Vecné učenie
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vecné učenie je integrovaný predmet v prípravnom až 10. ročníku špeciálnej základnej školy pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia, v ktorom žiaci získavajú elementárne poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov.

Cieľom predmetu je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.

Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek prijateľným spôsobom.

Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa zo základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Vecné učenie	1	0	1

Ciele:

- orientovať sa v priestore školy
- orientovať sa v čase
- pomenovať niektoré časti ľudského tela
- poznať a pomenovať niektoré rastliny a zvieratá
- uvedomovať si premenlivosť počasia
- orientovať sa v bežných životných situáciách

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Základná orientácia Počet hodín: 10	Svoje meno a priezvisko. Mená svojich rodičov, spolužiakov, učiteľa. Orientácia v priestore triedy, budove školy, jedálne, telocvične. Poznávanie a pomenovanie zariadenia triedy, jedálne. Porozumenie najjednoduchším časovým údajom: deň – noc, ráno – večer, teraz – potom. Osvojenie si režimu dňa. Pomenovanie častí tela iných osôb. Pomenovanie častí vlastného tela: hlava, trup, ruky, nohy.
Poznávanie prírody Počet hodín: 14	Domáce zvieratá: mačka, pes, prasa, koza, sliepka, kohút. Voľne žijúce zvieratá: myš, medveď, líška, zajac. Vtáky a hmyz: vrabec, lastovička, mucha, motýľ. Rastliny: kvety (ruža, tulipán, narcis) a stromy (jabloň, hruška, slivka). Diferencovanie chutí a vôní. Pozorovanie zmien v prírode: ročné obdobia. Pozorovanie zmien počasia: slnko, dážď, vietor, sneh Prírodné úkazy: búrka (blýskanie, hrmenie).
Orientácia v bežných životných situáciách Počet hodín: 14	Verejná doprava: nastupovanie a vystupovanie, kúpa cestovného lístka. Chodenie po chodníku, prechádzanie cez cestu. Telefonovanie: vytočenie čísla s pomocou, pozdrav, predstavenie, rozhovor, ukončenie Orientácia v obchode: správanie sa v obchode, nakupovanie, platenie. Rozoznávanie ďalších obchodov. Rozpoznávanie ďalších potravín. Oboznamovanie sa s mincami: 1 €, 2 €. Návšteva lekára: poznať úlohu lekára, zdravotnej sestry, správanie sa v čakárni a ordinácii.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Prírodu žiaci spoznávajú v priamom kontakte na základe zmyslového vnímania. Poznávajú prírodné javy a zmeny v prírode. Učia sa orientovať v bežných situáciách. Pri preberaní nového učiva nadväzujeme na osvojené učivo podľa individuálnych schopností žiaka.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (výtvarná výchova, pracovné vyučovanie, hudobná výchova, zdravotná telesná výchova, matematika).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

Pracovné listy k zmyslovej výchove pre 1. – 3. ročník špeciálnych základných škôl (variant B).

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia z hľadiska: úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmyslupnejším a nezávislejším.

Obsah predmetu pracovné vyučovanie sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností žiaka osvojiť si obsah daného učiva, a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote.

V zložke sebaobslužné činnosti žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania. Obsahom zložky práce v domácnosti je osvojovanie si základných pracovných návykov v domácnosti, zručností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál. V zložke práce v dielni si žiaci osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky.

Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu je potrebné individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov. Žiaci s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia majú problémom s nedostatočnou motiváciou k činnosti, problémy s pozornosťou a vytrvalosťou. Je potrebné pri zadávaní úlohy pre konkrétneho žiaka vedieť,

čím a ako je ho možné motivovať a upútať jeho pozornosť. Na začiatok práce zaraďujeme ľahkú úlohu, o ktorej predpokladáme, že žiak zvládne, a ktorá ho môže motivovať k ďalšej práci. Následne zaraďujeme úlohu alebo činnosť, ktorú si má žiak osvojiť, prípadne utvrdiť. Na záver zaraďujeme úlohu alebo činnosť, ktorú má žiak rád. Nácvik jednotlivých činností nesmie byť samoučelný, snažíme sa o to, aby žiak osvojenú činnosť vedel využiť v praktickom živote, inak jej osvojenie nemá pre žiaka význam. Jednotlivé pracovné úlohy je potrebné rozdeliť podľa schopností žiaka na čiastkové úlohy, inak by si ju žiak pre jej náročnosť nemusel vedieť osvojiť.

Žiakovi je potrebné poskytovať primeranú pomoc, forma a miera závisí od schopností konkrétneho žiaka. Je potrebné citlivo zvážiť, ktoré činnosti už má žiak osvojené, aby mu nebola poskytovaná väčšia pomoc ako žiak v skutočnosti potrebuje, čím by sa brzdil jeho ďalší rozvoj.

Každé zadanie pracovnej úlohy musí byť jednoznačné, zrozumiteľné, aby žiak vedel, čo má urobiť a ako má postupovať. Postupujeme od najjednoduchších úloh k zložitejším. Pracovné zaťaženie musí byť primerané silám žiakov, nesmie byť tak náročné, aby žiak vyčerpalo, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo. Je potrebné zaistiť bezpečnosť žiakov potrebnými opatreniami, a tiež nácvikom bezpečných pracovných návykov.

Tak ako aj v iných predmetoch, aj pri výučbe pracovného vyučovania je dôležité zohľadňovať dosiahnutú aktuálnu úroveň žiaka, aby osvojovanie si nových vedomostí, zručností a návykov bolo prirodzeným pokračovaním výučby.

Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov. Veľmi dôležitou podmienkou je materiálne zabezpečenie pracovného vyučovania. Sú to najmä pracovne a dielne, sklad materiálu, pozemok, dostatok vyhovujúcich nástrojov, pracovných a učebných pomôcok a jednotného materiálu pre žiakov.

Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam (čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska, atď.). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie. Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky (vzorový výrobok, súbor nástrojov, materiálov, modely, predlohy a iné), ktoré musia byť primerané mentálnemu postihnutiu žiaka.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Pracovné vyučovanie	2	1	3

Ciele:

- utvárať základné hygienické návyky
- utvárať základné samoobslužné činnosti
- utvárať základné návyky pri stolovaní
- rozvíjať hrubú a jemnú motoriku
- utvárať základné pracovné zručnosti
- pomenovať zariadenie kuchyne
- oboznamovať sa s bezpečnosťou práce v kuchyni
- rozlišovať rôzne materiály
- adekvátne používať predmety

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Sebaobslužné činnosti Počet hodín: 38	Osvojovanie si hygienických návykov s pomocou: umývanie a utieranie tváre, rúk, česanie, úprava zovňajšku. Používanie hygienických potrieb, vytváranie zručností pri manipulácii s nimi. Púšťanie a zastavovanie vody. Používanie WC, toaletného papiera, splachovanie. Obliekanie a vyzliekanie odevu s pomocou, rozopnutie veľkého gombíka s pomocou, sťahovanie zipsu. Obúvanie a vyzúvanie s pomocou, používanie suchého zipsu. Osvojenie si základných stravovacích návykov, jedenie s pomocou, používanie rúk pri jedení. Nácvik samostatného jedenia. Nácvik pitia z pohára (držanie pohára dvoma rukami).
Práce v domácnosti Počet hodín: 28	Odkladanie predmetov na určené miesto s pomocou. Upratovanie hračiek s pomocou. Odkladanie odevu a obuvi s pomocou. Práca v kuchyni - oboznámenie sa so zariadením, jeho pomenovanie. Zapínanie a vypínanie osvetlenia. Nácvik utierania prachu, polievania kvetov.
Práce v dielni Počet hodín: 48	Rozlišovanie rôznych materiálov: papier, textil, drevo, plastelína, hlina a iné. Trhanie a krčenie papiera. Manipulácia s kockami: ukladanie na seba, vedľa seba. Manipulácia s predmetmi: dvíhanie, prenášanie, vkladanie. Skladanie jednoduchého puzzle. Skrutkovanie do perforovanej dosky. Navliekanie rôznych predmetov: veľké korále, krúžky. Oboznámenie sa s detským náradím a náčiním (kladivko, valček, lyžička, pohár a iné).
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Pokračujeme v nacvičovaní adekvátneho používania predmetov dennej potreby. Snažíme sa o zvyšovanie samostatnosti žiakov pri sebaobslužných činnostiach. Pri pracovných činnostiach zapájame reč vo forme verbalizácie vykonávanej činnosti.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (rozvíjanie grafomotorických zručností, rozvíjanie komunikačnej schopnosti, rozvíjanie sociálnych zručností, zdravotná telesná výchova, výtvarná výchova).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

Knihy na rozvoj zručností a schopností žiaka. Využívanie stavebníc, puzzle, hračiek a iné.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet hudobná výchova je pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia predovšetkým vyučovacím predmetom činnostným a zážitkovým. Na základe hudobných hrových činností sa žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúdzajú sa v nich záujem o hudbu a radosť z nej.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Hudobná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať zrakové a sluchové vnímanie, sluchovú pamäť a sluchovú diferenciaciu, senzomotorické schopnosti
- nadväzovať sociálne interakcie prostredníctvom hudby
- prebúdzajú záujem o hudbu na princípe detskej hry
- uvoľňovať motoriku a rozvíjať zmysel pre rytmus

Témy a obsah predmetu

Tématický celok	Obsah učiva
Rozvíjanie vnímania zvukov	Rozvíjanie pasívneho vnímania jednoduchých zvukov vyludzovaných bežnými predmetmi prostredia (šuchotanie papiera, štrnganie kľúčmi, prelievanie tekutiny v zatvorenej fľaši) bez vizuálneho vnímania zvuku, určovanie zdroja zvuku. Rozvoj pasívneho vnímania zvukov Orffovho inštrumentária. Vyludzovaniu zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch Orffovho inštrumentária (paličky, bubon).
Počet hodín: 5	
Osvojovanie piesní, rečňovaniek, vyčítaniek, popevkov	Nácvik piesní: Prší, prší; Bola babka; Čo by koza neskákala; Bude zima; Išla sova na tanec.

Počet hodín: 14	Rytmizácia jednoduchých riekaniak: Medveďku, daj labku; Haju, haju, hajušky a iné.
Hudobno - pohybové činnosti Počet hodín: 11	Hra na telo. Najelementárnejšie tanečné prvky (sólovo aj v skupinách). Hudobno-pohybové stvárnenie piesní, skladieb určených na počúvanie, ale i rečovník, vyčítaník a pod. Jednoduché hry so spevom: Tanček; Na ručníček. Pantomíma podfarbená hudbou.
Počúvanie reprodukovanej hudby Počet hodín: 4	Počúvanie – detské piesne, ľudové piesne: Varila myšička kašičku; Jeden kováč kuje; Kvá, kvá, kvačica.
Hudobno – dramatické činnosti Počet hodín: 4	Hudobno-pohybové hry a cvičenia. Pohybová dramatizácia pri hudbe. Muzikomaľba. Relaxácia pri hudbe. Pohybové uvoľnenie pri hudbe.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Vyberáme jednoduché ľudové piesne, ktoré sa deti ľahšie naučia. Snažíme sa s nimi spievať každý deň. Rozvíjame hudobnú pozornosť, pamäť, predstavivosť, zmysel pre tonalitu a rytmus. Realizáciou hudobno-pohybových hier, piesní a rečovník uvoľňujeme telesnú, pohybovú a spevácku motoriku žiakov.

Medzipredmetové vzťahy:

Okrem primeraných výtvarných ukážok sa využívajú aj rôzne literárne útvary, najmä rečovníky, vyčítanky, príslovia a porekadlá, krátke a veku primerané básne a texty piesní. Na telesnej výchove možno vhodne využiť niektoré piesne, ľudové či hudobno-pohybové hry. A zase opačne: v niektorých predmetoch vhodne zvolená pieseň alebo inštrumentálna skladba pomôže zvýrazniť podstatu deja a obsah učiva. Hudobné dielo neraz poslúži aj ako inšpirácia pre námetové alebo tematické kreslenie. V rámci medzipredmetových vzťahov je vhodné odstraňovať únavu spevom, krátkou hudobnou hrou alebo inou hudobnou činnosťou.

Stratégie vyučovania:

podľa toho, ako vyučovacia metóda podnecuje a zaisťuje úroveň žiakovej aktivity:

1. metódy sprostredkovania hudby a hudobných poznatkov učiteľom:

- slovný výklad (najmä pri počúvaní hudby), by mal učiteľ obmedziť, mal by radšej použiť názornú ukážku zvukovú alebo zrkovú, mohol by počas tejto metódy prejsť do rozhovoru so žiakmi a podnecovať ich aktivitu kladením jednoduchých otázok,
- demonštrácia hudobného diela (živý učiteľov spevácky alebo inštrumentálne prednes, mal by byť na vyučovaní častý)

2. metódy osvojovania hudby spoluprácou učiteľ a žiak:

- hudobný dialóg (učiteľ zaspieva, alebo zahrá hudobnú otázku a žiak samostatne vytvorí symetrickú odpoveď)

3. metódy relatívne samostatného objavovania hudby a utvárania hudobných činností žiakom

- tieto metódy zvyšujú aktivitu detí a podiel samostatnej práce. Od žiaka vyžadujú tvorivosť, od učiteľa vhodnú prípravu a korigovanie. Sú to improvizáčny pokusy, neskôr tvorba vlastných textov a pokus o ich syntézu s melódiou. (kreslenie pri hudbe v stoji a vyjadrenie rytmu hudby, pohybové vyjadrenie situácie prostriedkami hud. umenia, vyjadrenie pocitov, nálad...)

4. podľa priebehu jednotlivých fáz v hudobnom vyučovaní:

- metódy osvojovania učiva

- metódy precvičovania a opakovania učiva

- metódy preverovania vedomostí, schopností a zručností

Učebné zdroje:

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. V hudobnej výchove je to predovšetkým hudobný materiál (vokálne a inštrumentálne skladby, hudba k pohybovým hrám a tancom, piesne, skladby na počúvanie, hudobný materiál pre hrové činnosti a cvičenia), sústava hudobných činností vokálnych, inštrumentálnych, percepčných, hudobno-pohybových. Internetové stránky zamerané na hudbu.

- Piesne, hry a riekanky, M. Lysáková – Ľ. Kopinová – A. Podhorná
- CD ROM

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie HV vyžaduje osobný, diferencovaný prístup učiteľa k žiakovi. Hodnotenie hudobnej výchovy je špecifické, pretože musí zohľadniť špecifický prínos hudobnej výchovy k vzdelanostnému rastu a formovaniu osobnosti žiaka. Napriek dominantnosti zážitkov a formatívneho pôsobenia na žiaka nesmieme zanedbať ani získavanie vedomostí. Dôležitá je motivačná funkcia hodnotenia, a to najmä pri menej nadaných žiakoch. Preto učiteľ musí brať ohľad na predpoklady, ambície, vkus a predchádzajúce výkony žiaka, teda brať do úvahy aj komparačnú funkciu hodnotenia, správne odhadnúť pomer danosti, snahy a záujmu o hudbu a hudobnú výchovu, až potom úroveň hudobných činností a vedomostí. Teda aktuálny výkon žiaka hodnotíme vzhľadom na jeho možnosti. V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa správa voči žiakovi.

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia má nezastupiteľné miesto aj predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíja komunikačná schopnosť, expresívna a receptívna zložka reči, a aj neverbálna forma komunikácie. Ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s touto diagnózou:

- rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
- rozvoj senzomotorickej koordinácie,
- rozvoj lateralitu,
- rozvoj priestorovej orientácie,
- rozvoj koordinácie oko - ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej pamäti,
- rozvoj vnímania,
- spoločné výtvarné aktivity.

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s predmetmi rozvíjanie grafomotorických zručností, rozvíjanie sociálnych zručností a pracovné vyučovanie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Výtvarná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať hrubú a jemnú motoriku rúk a prstov
- rozvíjať koordinovaný pohyb rúk
- rozvíjať senzomotorickú koordináciu
- rozvíjať zmyslové vnímanie
- rozvíjať tvorivosť a grafomotorické zručnosti

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Kresba (mäkká ceruzka, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel) Počet hodín: 13	Správne držanie ceruzky, napodobňovanie jednoduchých tvarov. Obkresľovanie foriem - bodky, prerušované čiary. Prekresľovanie zvislých a vodorovných čiar, kruhov a špirál. Rozlišovanie základných farieb. Vyfarbovanie obrázkov a predkreslených tvarov - maľovanky.
Maľba (tampón, drievko, akvarelové farby, tempery, prstové farby) Počet hodín: 13	Liatie, kvapkanie, otláčanie, fŕkanie farby. Zapúšťanie farby do navlhčeného podkladu. Rozfukovať farebné škvrnky. Maľovanie prstom prstovými farbami, tvorenie odtlačkov prsta, dlane, chodidla.
Modelovanie (plastelína, modurit, cesto a iné modelovacie materiály) Počet hodín: 12	Manipulácia s modelovacími materiálmi: miesenie, stláčanie, šúľanie, ťapkanie, vyťahovanie, guľanie. Modelovanie gule medzi dlaňami krúživým pohybom rúk, medzi dlaňou a podložkou krúživým pohybom rúk. Postupne uplatňovať schopnosť splošťovať guľu. Ohýbanie okrajov placky, vytváranie jednoduchých predmetov (miska, tanier). Váľanie valčeka medzi dlaňami, medzi dlaňou a podložkou priamymi pohybmi rúk, spracovanie valčeka rovnomerným tlakom rúk. Vyštipovanie malých kúskov z plastelíny.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Námety žiakom vyberáme na základe zážitkov zo spoločných vychádzok a spoločnej činnosti. Žiaci môžu modelovať aj na pieskovisku a pieskovom stole. Na rozvinutie grafického pohybu vyžívame voľné kreslenie (vertikálne a horizontálne čiary, oblúky, kruhy). Postupne učíme žiakov odpútať sa od umiestňovania kresby len na spodnom okraji papier a umiestňovať kresbu na celej ploche papiera.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (rozvíjanie grafomotorických zručností, rozvíjanie komunikačnej schopnosti, rozvíjanie sociálnych zručností, pracovné vyučovanie, vecné učenie, matematika).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)

- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

Knihy s námetmi s výtvarnou tematikou. Maľovanky a iné.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Zdravotná telesná výchova
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Ciele predmetu zdravotná telesná výchova pre žiakov s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností. S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč.

Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypií a tiež na rozvoj komunikačných schopností, s pozitívnym dopadom - okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností - aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie.

Výchovno-vzdelávacie ciele zdravotnej telesnej výchovy pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovno-vzdelávacom procese. Ciele je však potrebné prispôbiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifik vývinu a prejavov žiakov s touto diagnózou.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Zdravotná telesná výchova	3	0	3

Ciele:

- aktívna spolupráca pri vykonávaní hygienických úkonov v súvislosti s telovýchovnými aktivitami
- vytváranie sebakontroly
- učenie prijímania pravidiel
- učenie prispôbiť sa požiadavkám skupiny
- učenie poradovosti
- uvedomenie si vlastného tela
- vykonávanie aktivít napodobňovaním

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Riekanky a detské piesne Počet hodín: 5	Symbolizácia pohybov a aktivít
Chôdza Počet hodín: 20	Zdokonaľovanie vzpriamenej chôdze so vzpriameným držaním tela a so správnym postavením hlavy. Posilňovanie chodidla cvičením chôdze naboso. Chôdza bez pomoci daným smerom. Nosenie hračky počas chôdze. Ťahanie hračky počas chôdze. Chôdza hore a dolu po schodoch. Pochodovanie po vizualizovanej trase. Vystupovanie po mierne šikmej ploche a po zvýšenej rovine. Prekračovanie čiar pri chôdzi.
Lezenie Počet hodín: 14	Lezenie ľubovoľným smerom dopredu. Lezenie po vizualizovanej trase. Podliezanie prekážok. Preliezanie nízkej prekážky. Lezenie po mierne šikmej ploche.
Beh Počet hodín: 19	Nácvik tichého našľapovania pri behu. Beh v skupinke za učiteľom, zmeny smeru behu. Beh vo voľnom útvare s vyhýbaním sa prekážkam. Nácvik vybehnutia na dohovorený signál. Beh k stanovenej méte. Kolektívne hry spojené s chôdzou a behom.
Skoky Počet hodín: 12	Poskoky znožmo na mieste, z miesta, s otočením. Skok cez čiaru. Poskoky v podrepe s perovaním a koordinovanými prípravnými pohybmi paží. Preskakovanie nízkej prekážky z miesta.
Hádzanie a chytanie Počet hodín: 16	Nácvik chytania lopty gúľajúcej sa po zemi. Nácvik chytania lopty hodenej učiteľom Hádzanie lopty hodenej do terča a na cieľ. Kotúľanie lopty daným smerom k učiteľovi, kotúľanie lopty po šikmej ploche. Prehadzovanie ľahkých predmetov(papierové gule, lastovičky, penové loptičky)ponad vysokú prekážku.
Hry Počet hodín: 10	Rolové hry. Kontaktné hry. Kolektívne hry s využitím lopty: gúľanie, podávanie, chytanie.
Sezónne činnosti - zimné obdobie Počet hodín: 10	Hry na snehu. Nácvik chôdze po kĺzkej ploche. Sánkovanie na miernom svahu. Kĺzanie na snehu, ľade.
Sezónne činnosti - jarne obdobie Počet hodín: 4	Turistika
Sezónne činnosti - letné obdobie Počet hodín: 4	Turistika
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Účinnou metódou osvojovania pohybových úkonov žiaka je imitácia pohybov učiteľa. Počas hodiny sa snažíme zabezpečiť dostatočnú a rozmanitú pohybovú aktivitu žiaka a plynulé striedanie fázy jednoduchej telesnej záťaže a fázy odpočinku. Zohľadňujeme individuálne možnosti žiakov. Prostredníctvom skokov rozvíjame odvahu žiakov. Pomáhame prekonávať strach z jazdy na sánkach.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci predmetov (hudobná výchova, rozvíjanie grafomotorických zručností, rozvíjanie komunikačnej schopnosti, rozvíjanie sociálnych zručností, pracovné vyučovanie, vecné učenie, matematika).

Stratégie vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (vysvetľovania, rozhovoru)
- metódy samostatnej práce
- metódy opakovania a precvičovania
- demonštračné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- zmiešané formy vyučovania napr. skupinová

Učebné zdroje:

Knihy pre deti s pohybovými hrami, riekanky, rečňovanky a iné.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.